

Štampa vsak četrtrek in
v Mariboru s pošiljanjem
na dan za celo leto 32 din.,
za leto 16 din., četri leta
1 din. Izven Jugoslavije
36 din. Naročnina se pošlje
na upravnštvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Me-
riboru, Koroška cesta 5.
Štampa se pošilja do od-
govora. Naročnina se pla-
čuje vnaprej.
Telefon interurban št. 115.

Povsemna številka stane 1 50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. List
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnike,
insertere in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nekatere
reklamacije so pošiljati
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.666.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

24. številka.

MARIBOR, dne 12. junija 1924.

58. letnik.

Ali jadramo v brezpravnost?

Znani pregovor pravi: »Pravica je podlaga državam.«
Država ima vzrok za postanek in razlog za obstanek v
naravnem pravu, ki z ozirom na človeško naravo, njeno
družabnost in nedostatnost, njene sposobnosti in zahteve
določa sožitje ljudi v državi in pod državno vlastjo. Na-
men države je predvsem pravno varstvo, varstvo svobode
in prava za poedince, za družbe in stanove, za narod, za
vse državljane. Ako država te svoje bistvene dolžnosti ne
izpolnjuje, nima praznaprav več razloga za obstanek. Me-
sto pravne organizacije postane organizacija nasilja in
izkoriščanja, koje se polasčajo maloštevilniki za dosego
svojih sebičnih namenov proti velikemu številu držav-
ljanov-podanikov, ki so brez prava in brez moči.

Vlada, ki sedaj upravlja našo državo, ne odgovarja
načelom prava. Ona je vlada manjšine, ki se je proti jas-
nim določbam temeljnega državnega zakona — ustave
vsilila državi in ki se v protislovju z ustavo drži na krmilu.
Po temeljnem državnem zakonu je naša država parlamen-
tarna država. Brez dovoljenja ljudstva, zastopane po
svojih poslancih v parlamentu, se ne sme ustvariti noben
zakon. Brez dovoljenja ljudstva in proti njegovi volji se
ne sme voditi državna uprava, ki mora biti pod strogo
kontrolno ljudstva in njegovih zastopnikov. Sedanja vlada
pa ne uživa zaupanja večine naroda, ona je protiparla-
mentarna, protiusstavna, protizakonita.

Pašič-Pribičevićeva vlada je nasilnega značaja. Da
more ostati na vlasti, je zatvorila parlament ter s tem
ljudstvu in njegovim zastopnikom zamašila usta. Porojena
iz nasilja, se hoče z nasiljem vzdržati na površju. Teror
— strahovanje je sredstvo, kojega se poslužuje. V tem
oziru služijo njenim ciljem nasilniške organizacije, ki
svoje ideje razširjajo ne z besedo in prepričevanjem, mar-
več z batino in revolverjem.

Dve organizaciji prideta v tem oziru posebno v poš-
tev: orjuna — organizacija jugoslovenskih nacionalistov,
in Srnao — srbska narodna omladina. Prva pripada demo-
kratski, druga radikalni stranki. Prva hoče vse pojugo-
slaviti, druga pa posrbiti. Prve se sedanja vlada poslužuje
v prečanskih krajih, sedaj zlasti v Sloveniji, druge pa v
Vojvodini, Bosni in tudi v Srbiji.

V nedeljo, dne 1. junija, je orjuna trboveljske delavce
učila jugoslovanstva. Poduk je bil krvav, ker sta kot učni
sredstvi služila revolver in puška. Uspeh je izreden, ker
je bilo dosti mrtvih in še več ranjenih. Ti gotovo ne bodo
pozabili jugoslovanstva, ker jim je bilo zapisano v lastno
kožo. Tega in vsega drugega, kar je nasilniška jugoslo-
vanska organizacija uganjala ta dan v Trbovljah, ustrelitve
delavca Fakina in vseh drugih pojavov nasilnosti ljudstvo

ne bo pozabilo. Pozabilo pa tudi ne bo postopanja držav-
ne oblasti pri tej priliki.

Usoda Slovenije je prešla v roke maloštevilne demo-
kratske klike — trope, krdela ljudi, ki hočejo gospodariti
nad slovenskim ljudstvom. Ako bi danes v Sloveniji bile
volitve, bi ta klika menda ne dobila nad 1% vseh volilcev.
In vendar strahuje narod in gospodarji nad njim po mili
volji, kakor da bi najmanj 3/4 vsega ljudstva bile za njo.

Da more ta klika pod Žerjavovim vodstvom svoje hu-
dobne nakane v Sloveniji vršiti nemoteno, je izmenila
velika župana z osebama brezpogojne demokratske posluš-
nosti. Za Ljubljano je imenovan dr. Baltič, za Maribor dr.
Otmar Pirkmaier. Dr. Pirkmaier je najmlajši izmed okraj-
nih glavarjev. Njegove sposobnosti so skromne. Njegovo
uradno poslovanje je dostikrat trčilo ob trdo obsodbo
ljudstva. Pa je gospod Otmar vendar preskočil vse sta-
rejšje, sposobnejše in bolj spoštovane uradnike. Vzrok je
v tem, ker je poslušno orodje v rokah demokratske stran-
ke. Žerjavovci napovedujejo v Sloveniji dobo preganjanja
Slovenske ljudske stranke in s tem vsega slovenskega
ljudstva. Tlačil se bo zakon, gazila se bo pravica.

Napoveduje se boj slovenskim krščanskim zasebnim
šolam, ki jih vodijo šolske sestre in druge redovnice.
Pravzaprav ne bi te šole smele brigati demokratov, ker
svojih otrok menda ne pošiljajo v nje. Če jih pa pošiljajo,
šole pa preganjajo, je to velika neznajčnost. Te šole so
statile veliko za obranitev slovenstva v nekdanji državi in
Pribičević nima nobene pravice, da v imenu narodnosti
zapira te šole. Slovensko ljudstvo ima pravico do teh šol
in ako jih sedaj Pribičević in Žerjav zatirata, je to proti-
pravni čin.

Napoveduje se sovražno postopanje proti raznim na-
šim organizacijam, proti tisku, zlasti proti časopisju naše
stranke. Dobro. Mi mirno čakamo na to, kar pride. Samo
to povemo gospodom državotvorcem na uho, in sicer tako,
da se nas bo čulo povsod: »Zlomili nas ne bote, ker je
slovenski narod nezlomljiv!« Če bo kdo zlomljen v tem
boju, bo zlomljena slovenska demokratska klika.

Da ne bo nobenega dvoma in slepomišenja, gospode
slovenske demokrate opozarjamo: »Vi, gospodje, jamčite
za vsako krivico, za vsako preganjanje, za vsak zločin
proti slovenskemu ljudstvu!« Mi ne bomo lovili bele Pa-
šičeve brade, ker nam je predalet. Mi bomo prijeli dr.
Žerjava in Kramerja v Ljubljani, dr. Kalana in drugove v
Celju, dr. Lipolda in drugove v Mariboru, dr. Stajnika v
Ljutomeru, dr. Zdolška, Stikerja in druge v Brežicah.
Mi delamo odgovorne predstavnike demokratske stranke
po poedinih župnijah in vaseh.

Tako, gospodje demokrati! Sedaj smo na jasnem. Za-
čnite! Videli bomo, kdo bo prej končal.

Po krvavih dogodkih v Trbovljah.

Krvavi dogodki v Trbovljah v nedeljo, dne 1. t. m.,
imajo jasen nauk, da je nasilje prvič nekaj ostudnega, pa
naj pride od katerekoli strani, drugi pa to, da je do spo-
padov in krvoprelitja prišlo po posledicah nepoštenih in
nasilnih politik. Oblastniki so privedli državo v nevzdržno
stanje, da so državljani razdeljeni na dvoje vrst in sicer
na ene, ki jih ne štiti zakon, oziroma oblast, ki bi morala
zakone za vse enako izvajati, in na druge, ki jih oblast
tupi v izvrševanju protizakonitih del. Kakor hitro se mo-
rajo enkrat državljani vpraševati, ali je zakon za vse ali
ni, ali imamo postave ali jih nimamo, je že podana naj-
večja nevarnost za narod in državo.

Pri nas smo po krivdi radikalov in policajdemokratov
ter raznovrstnih njihovih pomagačev žalibog že tako da-
leč in zadnji dogodki v Trbovljah so silno resno svarilo.
Dogodile so se nezaslišne stvari vsled hujskanja in raz-
vnetih strasti, a tudi postopanje raznovrstnih oblastnikov
in vseh zagovornikov današnje vladne politike, je nekaj
nezaslišnega. V Trbovljah se še kri ni posušila, ko so že
vsi vladinovci enoglasno začeli gonjo proti vsem, ki od-
klanjajo njihovo politiko. V naslednjem hočemo podati
vrsto dejstev, ki žarko osvetlujejo nepošteno vladno
družbo ter kažejo tudi vse nevarnosti, ki nastajajo iz te-
ga, da oblasti spijo in se smejo vršiti nasilstva in zločini
nemoteno in brez vsake kazni.

Zakaj je šla orjuna v Trbovlje?

Orjuna je v službi Pašičevih zaveznikov-policajdemo-
kratov in je začela zopet oblastno nastopati, kakor hitro
je prišel Pribičević v vlado. Pod vodstvom dr. Žerjava se
policajdemokrati v Sloveniji Pašiču predstavljajo kot edi-
ni, ki so sposobni vzdrževati red in radi tega so tudi za-
hтеvali, naj se izrazite njihove ljudi postavi v Sloveniji
za velike župane in druge oblastnike. Radikali so se te-
mu nekaj časa upirali in žerjavovci so iskali priliko, da
bi se dalo vladi pokazati, kako potrebne bi bile spremem-
be na upravnih mestih v Sloveniji. Taka prilika se je na-
šla s pohodom orjune v Trbovlje. Trbovlje so izrazit de-
lavski kraj, kjer imajo demokrati in orjunaši samo med
uradniki in tujci svoje pristaše. Pa ravno v Trbovlje so
bili poslani orjunaši, da razvijejo svoj prapor. Zakaj? Za-
to, da bi vsled kakega nereda v Beogradu spoznali po-
trebo močne politične roke policajdemokratov. Ker orju-
naši zadnji čas delavce dejansko napadali in v Skofjiloki
celo enega ubili, se je res zgodilo v Trbovljah še veliko
več, kot so žerjavovci pričakovali. Skoraj gotovo je, da
so orjunci sami nameravali napad in izgred, pa če bi tudi
to ne bilo, je razumljivo, da je sestradanim rudarjem mo-

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

11

Toda Sabora je dobro poznala čudovito ostri po-
sluh, ki je lasten džunglinim prebivalcem, in njihovo
neverjetno gibčnost. Če je veli list nenadoma zašustel,
če je suha vejica slučajno rahlo počila, — to je bil zanje
glasen, svarilen opomin.

In Sabora je vedela, da listje zašumi in vejevje po-
ka pod njo, ko se dvigne v skok njeno močno telo.

Njeno divje rjojenje ni bilo svarilo. Preplašilo bi
naj uboge žrtve, zledenilo bi jim naj kri po žilah za
tisti kratki trenutek, da je padla nanje, zasadila svoje
mogočne kremplje v mehko meso in jih držala brez
upa na beg in rešitev.

In prav je računala. Vsaj glede mladega gorile se
ni zmotila.

Siromak se je ves stresel od strahu, kakor mrtev je
obležal za trenutek. Pa ta kratki trenutek mu je bil
usoden.

Čisto drugače pa se je obnašal mladi belokožec.

Divja džungla je bila njegova učiteljica in Trzan
je bil njen bistri učencec. Nevarnosti, ki so ga neprestano
obdajale, so ga naučile premišljenosti, nagle odločnosti,
pa tudi hladnokrvnosti. Strahu ni poznal, tudi omaho-
vanja in obotavljanja ne. Četudi je bil komaj deset-
letni deček, se je vendar obnašal v boju in v nevarnostih
pogumno, previdno in premišljeno kakor najbolj iz-
urjen in izkušen lovec in borec.

Saborino rjojenje je bliskovito naglo sprožilo nje-
gove misli in te so se z enako bliskovito naglico izpre-
menile v dejanje.

Pred njim je bilo globoko jezero, za njim gotova
smrt, kruta smrt pod krvoločnimi kremplji in strašnim
zobovjem.

Vse do tistih dni mladi belokožec ni bil nič poseben
prijatelj vode. Spominjala ga je na dež in na hladno
vreme.

V vročem pasu Afrike doli ob ravniku sicer malo-
kedaj dežuje, kvečjemu parkrat na leto ob času naše
zime. Pa kadar dežuje, takrat se uliva dež v silnih ne-
vihtah kakor iz škafa. Le pol ure, četrt ure traja tak tro-
pičen naliv, pa dovolj ga je, da je skrajno neprijeten
ljudem in živalim, ki nimajo kam pod streho.

Ob dežju se tudi Trzan ni posebno dobro počutil.
Utrjen je sicer bil, prehladil se ni, pa hlad in mokrota
mu nista dobro dela.

In na te počutke ga je spominjala voda. Ni je ma-
ral, do tistega dne ne, razen kadar ga je žežalo.

Voda in dež pa sta ga spominjala tudi na grom in
blisk.

Nevihite v tistih krajih spremlja namreč strašno
bliskanje in gromenje. Nizko se podijo blaki in iz njih
lete strele kot bi nebo gorelo. Vsa živa bitja se poskrije-
jo od strahu pred strašnim divjanjem narave. Tudi
Trzana je bilo vsikdar strah, posebno dokler je bil še
majhen.

Voda, blisk, grom — ti niso njegovi prijatelji, tako
je sodil.

Pa njegov nagli, bistri razum se je brž odločil in
izbral manjše zlo.

Komaj da so prvi glasovi Saborinega rjojenja pre-
trgali tišino džungle in še preden je ogromna žival do-
vršila polovico skoka, že je jezero zagnilo svoje hladne
valove nad njegovo glavo.

Plavati ni znal in voda je bila globoka. Pa niti za

trenutek ga ni zapustila njegova hladnokrvnost in iz-
najdljivost.

Delal je z rokami in nogami kot bi hotel splezati
kvišku in bolj slučajno ko namenoma je pogodil kretnje,
ki so potrebne, da človeka drže nad vodo. V par sekun-
dah je bila njegova glava že spet na površju in čutil je,
da ga voda nese, dokler nadaljuje svoje kretnje.

Tako je iznašel plavanje.

Zelo vesel in iznenaden je bil nad svojo novo iz-
najdbo, ki jo je zadel čisto slučajno. Pa ni imel časa,
da bi mnogo mislil nanjo.

Na bregu trdo ob vodi je ležala levinja, pod njenimi
kremplji je krvavel mladič. Ljuto je ometala z repom,
njene žareče oči so sledile vsaki Trzanovi kretnji. Ča-
kala je, kedaj pride na suho.

Pa Trzan ni imel takih namenov.

Visoko je dvignil glavo nad vodo in z gnal v lesov-
je krik, ki je v Kršakovel rodu pomenjal klic na pomoč.
In pridjal je še tudi svarilni klic, ki bi naj rešitelje
opozoril na nevarno bližino sovražnikovo.

Gotovo ste že opazili, da imajo živali svoje klice in
krike. Kličejo in vabijo se z njimi, opominjajo se na
preteče nevarnosti, svarijo se pred sovražnikom. Vsaka
vrsta živali ima svoje posebne glasove. Zlasti so taki
klici in opomini razviti med živalmi, ki žive v divjini.

Tudi Kršakov rod je imel svoje posebne glasove in
klice in njihov belokoži gost se je že v zgodnji mladosti
naučil tega »jezika«.

Koj je že tudi prišel na njegov krik odgovor iz goz-
da in par trenutkov pozneje je privršalo trideset do
štirideset orjaških živali po drevju na kraj nesreče.

Vsem na čelu je hitela Kala. Spoznala je glas svo-
jega mladiča-najdenčka in zbala se je, da se mu je
zgodila nesreča.

Dasi je bila Sabora močnejša in za boj bolj ob-

rala zavreti kri, ko so prikorakali orjunci z naperjenimi puškami in revclerji, kakor nad sovražnika. Klicom: dol! in pftuj, so sledili najprej orjunaški, potem obojestranski strelji, prvi mrtvec pa je bil delavec in zadnji tudi, ki so ga orjunaši najprej vzeli kot talca, potem pa na razbojniški način umorili. Kar je sledilo orjunaškemu spopadu, je še strašnejše in obenem tudi sramotno za oblast, ki je prepustila orjuncem pravo strahovlado nad Trbovljem. Orjunci so preiskovali ljudi, zažigali »Delavski dom«, hoteli streljati v zvonik, ko je zvonilo k večernicam, in končno so še na postaji z orožjem prisilili železniško osovboje, da je storilo, kar so hoteli.

Ob pogrebu žrtev.

V torek popoldne so pokopavali žrtve: orjunaške v Ljubljani, delavske pa v Trbovljah in ko vsi pošteni ljudje v žrtvi vidijo samo žrtev ne glede na stranko, pri teh dveh pogrebi oblast in politika ni pripustila, da bi se ostalo pri človeku vrednemu naziranju. Orjunaški pogreb — parada z vojaštvom, častno stražo, prisotnost oblastnikov od najvišjega do najnižjih itd. — pogreb mrtvih delavcev pa mirno resen izraz delavske sloge ob močno zastraženem pokopališču. Na ljubljanski pogreb so pripeljala razna društva in oblastniki z vojaštvom vred poldruge tisoč ljudi, v Trbovljah je pa prišla do zasiraženega pokopališča nad 5000 glavsko mirna in resna delavska množica, grob žrtev so pa smeli obsuti s prstjo le ožji sorodniki. V Ljubljani so oblastniki, čuvarji postave in zakona, mirno poslušali, ko je neki orjunaš govoril, da bo šla orjuna v svojem delu in maščevanju če treba tudi proti zakonu države. V Trbovljah je pa gledala večtisočglava množica brez besed, a zato s tembolj živimi čustvi, kako oblast z oboroženo silo delavstvu celo smrtna pota meri in odreja.

V Ljubljani je veliki župan posredoval pri mestnem županu, naj bo ta po želji orjuncem za razobešanje žalnih zastav izdal razglas, ki bi ga orjunci sami delili meščanom. Ljubljanski župan je možato odvrnil, da mestna občina ne bo sledila željam zasebnega društva kot je orjuna in da njeni člani ne morejo dobiti v roke uradnih stvari mestne občine.

Kako mala je oblast pred orjuno.

S prej navedenim se je oblast očitno postavila v službo orjuncem in orjunaši so radi tega tudi lahko brez skrbi razvili največjo samovoljnost in nasilje. Po ulicah pretepajo ljudi, ki čitajo liste, v katerih je resnica, zaloge »Slovenca« so uničevali po trafikah, raznaševalce so pretepali, tiskarnam nasprotnih glasil so grozili z bombami, nemoteno so razbili stanovanje bivšega komunističnega poslanca dr. Lemeža ter pri tem pokradli denar njegovih ženi in od vsega tega nasilja je najmanjše še to, da hodijo od hiše do hiše ter s pravimi grožnjami ali pa samo z grozilnimi kretnjami od ljudi pobirajo, odnosno izsiljujejo prispevke za svoje zastave in žrtve. Hoče se jim novih zastav, da bi jih zopet razvijali v krajih, ki so policajdemokraciji in orjunci do zadnjega moža in iz dna duše nasprotni ter tako izzvali nove spopade. Hoče se jim krvi, ker so do zob oboroženi in pa ker so si svesti oblastne popustljivosti in pomoči nepoštenih političnih javnosti.

Orjuna ni samo v službi nasilne politične stranke, ampak tudi velekapitala, ki pije kri delavcem v svojih fabrikah. Velekapitalisti, tudi tuji, dajo orjunašem nekaj lahko pridobljenega denarja in nekaj dobrih mest, da imajo potem pri izmoghavanju jugoslovanskih narodov nacionalistično varstvo, orjuna pa zato napada delavstvo, ki

orožena nego gorile, se ji vkljub temu ni prav nič hotelo boja z besnimi sovražniki. Jezno in maščevalno je zarenčala, skočila v goščavo in izginila.

Trzan pa je splaval k bregu in zlezal na suho.

Prijetno je bil iznenaden. Dveh novih reči si je izkusil v vodi, prvič da voda ni tako neprijetna, kakor se je bal. Hladna kopel mu je dobro storila, osvežila ga je in okreplila. Drugo pa je bilo to, da se je naučil plavanja.

Sklenil je, da se bo odslej vsak dan okopal v jezeru, če bo le blizu prišel. In res je to tudi zvesto storil.

Pa storil je še več.

Par dni pozneje se je rod Kršakov pasel ob morski obali. Trzan je poskusil z morsko kopelo in našel, da je brez primerne prijetnejša in zanimivejša ko pa kopel v majhnem gorskem jezercu.

Po cele ure se je igral na valovih in kmalu si je upal daleč ven na morje. Naučil se je tudi potapljanja. Plavanje je bilo zanj igrača, ker je imel izredno krepke ude in dobra pljuča.

Ni pač slutil tistikrat, da mu bo kedaj v poznejšem življenju plavanje rešilo življenje —

Spoznal je tudi in začel ceniti veliko vrednost telesne snage in čistote. Odslej se je vsak dan čedno umil, če ni mogel drugje, pa vsaj pri potoku, ki se je vil skozi pragozd in se pri Claytonovi koči izlival v morje.

Njegovi živalski tovariši so ga sicer skušali posnemati, kakor je navada pri opicah, da vse posnemajo. Pa voda jim ni ugajala. Rajši so čepeli ob bregu in se čudili belokožemu tujcu in njegovim umetnostim.

Dogodek z levinjo Saboro je bil za Claytonovega sina prvi veliki in važni doživljaj. Položil je v njegovo dušo prve kali spoznanja, da je drugačen nego so živali in da jih visoko nadkriljuje.

Nova doba se je začela v njegovem življenju. Njegovo izprva še nejasno spoznanje je kmalu postalo jasno katerim društvom, ki se zavedajo svojih nalog! Teh je

je naravni nasprotnik velekapitala. Ravno tako je pa orjuna tudi proti kmetu, ko enkrat vidi, da se kmet ne da pridobiti za tisto politiko in stran, ki orjuno in drugo nasilje izdržuje. Iz tega sledi, da morata kmet in delavec iti skupaj proti orjuni, proti fašizmu, proti nasilni politiki! — Naš človek ne sme pozabiti, da se v orjuni poleg redkih zapeljanih in nerazsodnih, še poštenih ljudi po večini zbirajo pokvarjene, nasilne prikazni, ki računajo s tem, da imajo za vsako protipostavno delo pokroviteljstvo pri vladajoči nepošteni stranki. Med orjuno so se izkazali že mnogi bivši in bodoči kaznjenci ter sploh ljudje, ki so že prišli in še pridejo navskriž s temeljnimi postavami človeške družbe in vsake države.

Kako se bo izkazala resnica?

Policajdemokrati so dosegli namestitev svojih ljudi za velike župane, preiskavo vodi Pribičevičeva desna roka, državni podtajnik Wilder. Zaprti so rudarji, orjunci pa so prosti, pa naj je še toliko prič, ki svedočijo, kako so razbijali, ranjencem grozili s smrtjo, strahovali državne uslužbenca itd. Poslanci SLS so intervenirali pri preiskovalni oblasti, naj izpusti tudi vse rudarje, če so orjunci že prosti. Dobili so obljube, da se bo postopalo po zakonu, pa kaj to pomaga, ko se je že v tolikem pokazalo, da je zakon za ene tako, za druge pa drugače ali pa sploh ne. — Pa pravica in poštenost morata zmagati in tedaj bo narod obračunal z vsemi, ki sedaj pljujejo na poštenje in resnico. Nikdo ne bo pozabljen in nihče ne uteče plačilu. Slovenci, kmetje in delavci se bodo znašli v skupni fronti proti nasilnikom — fašistom, ki so plačani hlapci in rablji centralizma, in preko vseh sedanjih časov krivic, laži, obrekovanja in nasilja nas mora voditi zavest, da vsi pošteni v slogi prav kmalu odstranijo in kaznujejo vsako nasilje in nepoštenost. Danes si upajo trditi vsi režimski listi in ljudje, da so delavci pripravili napad na orjuno, ko pa enkrat zmagajo po skupni zahtevi razum in poštenje, pa ne bo več dvoma nad tem, kar je rekel rudarski ranjenec, žrtev krvave trboveljske nedelje, poročevalcu »Slovenca« na vprašanje, kaj misli o napadu: »Če bi mi hoteli napadati v trboveljski soteski, na ozkem prostoru, bi to pač lahko tako naredili, da niti eden orjunc ne bi odšel živ, ter ne bi bilo od naših več mrtvih in veliko več ranjenih.« — K temu moramo pristaviti, da je naše kmetstvo ljudstvo doslej prenašalo že mnogo izživljanj orjuncem v kučmah in civilu ter drugih centralističnih hlapcev in podkupljenecv ter ni hotelo dejansko tako nastopiti, kakor čuti v duši proti vsem nasprotnikom svojih zahtev, posebej pa še proti nasilnikom, samo radi tega, ker je prepričano o skorajšnji zmagi pravice, poštenosti in kulture in o obračunu, ki ji bo sledil. Nikdo pa ne sme pozabiti, da bo naše ljudstvo v tem upravičenem upanju ostalo mirno samo tako dolgo, dokler ne bo preveč izživljano kot delovno ljudstvo Slovenije ne glede na to, ali je nasilje proti delavcu ali pa proti kmetu.

Deset zlatih pravil za manjšega vinskoga kupca.

Znani vinarski strokovnjak, vinarski nadzornik Stummer v Čehoslovaški, je razposlal glasom »A. W. Z.« št. 10 sledeča pravila:

1. Kupuj vino po okusu in se ne brigaj za grade vinske tehtnice. Ne pogodi se z vinogradnikom samo glede

nejše, božja iskra razuma, ki jo ima le človek, ga je vodila in končno privedla nazaj na svet, iz katerega ga je iztrgala kruta usoda. —

Rod Kršakov je imel lovišča ob morskem obrežju kakih petindvajset milj daleč. Kakih petdeset milj so segale v globino dežele. Po tem prostoru so lovili in si iskali živeža, par tednov so ostali na mestu, pa so se spet preselili drugam.

Kraj je bil vseskozi gosto zaraščen s pragozdom in ker so po drevju potovali zelo naglo, so brez posebnega truda prišli od enega konca letovišča do drugega.

Kjer je bilo več in boljše hrane, tam so ostali dalje časa. Umaknili pa so se, če so se pokazale nevarne živali, posebno levi in kače in sloni. Teh so se izogibali. Včasih pa se je tudi Kršak, njihov poglavar, naveličal enega kraja in jih je zgolj za kratek čas vodil po dolgih potovanjih.

Trzanovo razmerje do Kršakove družine ni bilo nič kaj posebno dobro.

Mladiči so se polgravalili z njim, dokler so bili majhni in negodni. Pa žival hitro raste in v par letih je gorila goden. Trzan je bil še deček desetih let, ko so bili njegovi nekdanji mladostni tovariši že odrasle živali, ki se niso več brigale za igre in za norčevanje.

Starci niso marali zanj. Zavedali so se pač, da je tujec. Eni se vobče niso zmenili za belokožega tujca, drugi pa so ga očitno sovražili in iskali prilike, da ga spravijo iz sveta. Da ni bilo Kale, ki je skrbno čuvala nad njim, že zdavnaj bi bili končali njegovo nadopolno mlado življenje.

Pa tudi mladi belokožec ni čutil nič posebnega prijateljstva do svojih »tovarišev«. Tudi on se je, četudi izprva le nejasno, zavedal, da je nekaj drugega, da je več nego bitja, med katerimi je živel.

Pa ne da bi se jih bil bal! Strahu vobče ni poznal. Zefa Trglavčnik na Bukovcu. Družini, ki je za tak nu-

cene za liter, ampak tudi glede dostave soda, odvoznih stroškov in glede dneva polnenja. Trošarina gre na tvoj račun; manje kakor 50 l ne smeš kupiti.

2. Napolni vino v dobro osnaženo, že rabljeno, cementirano posodo. Plesnjiva ali taka z očetnim duhom pokvari najboljše vino.

3. Zažgi pred natakanjem vina v vederski sodček približno za eno znamko velik kos žvepla; za polovnjak trikrat toliko; to vinu ne škoduje in ga obvaruje pred mrisem. Ako žveplo ne gori v sodu, ga moraš še enkrat temeljito osnažiti.

4. Ne vozi vina po železnici, ako je zelo mrzlo ali velika vročina.

5. Deni vino takoj v klet in podloži sodček tako visoko, da ga lahko deneš na pipo. Izpolni sodček z dobrim vinom in priskrbi si čep, ki bo natančno zaprl veko in ki se bo še nekoliko namakal v vinu. Pri transportu si moraš oviti čep s capico; ležečemu vinu pa to zelo škoduje.

6. Pusti kupljeno vino najmanj 14 dni do 3 tedne ležati, da si odpomore od vožnje in dopolnjuj izpuhtevajoče vsaki teden z dobrim vinom. Ako postane vino motno ali rjav, črno ali vlačljivo, kar se pa zgodi redkokedaj, se ne smeš ustrašiti. Pusti vino še ležati in vprašaj za svet umnega kletarja.

7. Ko si sod načel, naj hitro steče. Do polovice napolnjen sod se kmalu pokvari. Staro vino se drži v steklenicah mnogo let, novo pa se mora kmalu izpiti.

8. Ako polniš steklenico, ne rabiš k temu niti pipe niti lija, ampak samo »šlauh« (črevo). Vzami skrbno osnažene steklenice in poduhaj vsako pred polnjenjem. Kupi dobre in zdrave zamaške in ne rabi starih zaduhljivih, morda celo pivskih. Pri polnjenju se mora črevo skoraj dotikati dna steklenice, da vino v steklenici polagoma vstaja; ne pusti, da bi vino v curku brizgnilo v steklenico. Polne steklenice se morajo v kleti ležati s hrani.

9. Prazni sodček se mora nemudoma tako dolgo izmivati, da teče iz njega samo čista voda. Sodček se naj dobro izčedi in v vlažnem stanu zažvepla s trikratno izmero prej navedene množine. Žveplanje se mora ponoviti vsakih šest tednov. Ako sod ni tvoj, ga moraš takoj vrniti.

10. Vina ne ostani dolžen, plačano vino ima boljše tek.

—ar.

Stanje goric v Sloveniji.

R. Košar.

Na podlagi raznih poročil v tu- in inozemskih listih se lahko reče, da so gorice dobro prezimile. Lepi, krepki poganki, kateri so se razvili zadnje tedne pod vplivom toplih solnčnih žarkov, so ovrgli prejšnje dvome, da bi gorica v Sloveniji trpela vsled hude zime. Nekaj očeš pozebe vsako leto. Nastavek grozdja pa ni obilen. Nekatere vrste kažejo bolj, druge manje, sorazmerno po zemlji, legi in obdelovanju. Deževno vreme lanskega julija in avgusta ni dalo pričakovati boljšega nastavka. Od cvetja bo sedaj vse odvisno. Ako bomo imeli prihodnjih 14 dni lepo, solnčno vreme, se bo cvet naglo oplodil in marsikaj se bo rešilo. Na mnogih krajih je toča naredila občutno škodo, kar pa je bolj krajevne pomena. Pač pa je letos zelo rano nastopila peronospora vsled zadnjih nalivov in toplih vlažnih noči. Na mnogih listih sem našel po tri do pet infekcij, kar je za sedajni čas izredno in bi kazalo, da je prva infekcija že minila neopaženo. Mogoče pa je tudi,

Kvečjemu se je skrtil za Kalo in je izza njenega varnega hrbita izzivalno kričal na svoje napadalce, v najhujšem slučaju jo je urnih nog in skokov pobrisal v goščavo ali pa v najvišje veje pragozdovih orjakov, kamor težki njegovi sovražniki niso mogli za njim.

Sčasoma je prišlo, da je, vsaj z nekaterimi člani, živel v neprestanem boju in pretepu. In v obilici jim je vračal njihovo sovraštvo. Kjer je le mogel, jih je dražil in grenil življenje starim godežem in sirovežem.

In njegov bistri razum je znal iznajti neštete vragolije.

Ob potoku in po travnatih planotah, ki ležijo tu pa tam sredi pragozda, je rastle dolga, močna trava, podobna našemu šašu.

Kdo ve kako je umni in iznajdljivi Trzan prišel na to, — pa začel je spletati dolgo, ostro travo izprva v krajše, pa vedno daljše kite in nazadnje je znal splesti celo dolge vrvi. Naključje mu je pokazalo tudi, kako se naredi voz. Višek njegovih izumov pa je bila zanka.

Kmalu je imel več metrov dolgo, močno vrv s premikajočo se zanko na koncu.

Nekoč jo je v šali vrgel za bežečim tovarišem in obdržal drugi konec v pesti. Zanka je padla živali krog vratu, se zadrnila in jo vrgla na tla.

Ej — nova, imenitna igrača, je pomislil Trzan. Koj jo je ponovil.

In s poskušanjem in z neprestano vajo, se je naučil metati letečo zanko. Bila je njegovo prvo, za njegove sovražnike nevarno in pogubno orožje.

Odslej si Trzanovi sovražniki niso bili več varni ne svobode ne življenja. V spanju, na potu, po noči, po dne — nikdar niso vedeli, ali ne bo kje odkod iz zasede priletela tiha zanka, se jim zadrnila krog vratu in jih zadušila.

(Dalje prihodnjič.)

da se vsled lanskega silnega okuženja, ki nam je pobralo še v septembru polovico bratve, razvijajo zimski trosi tako bujno. Vsekakor se bo treba držati pravca: škropiti, škropiti, škropiti! Oidij (pepel) še dosedaj ni napadel niti onih rastlin in trsov, ki so mu sicer najbolj podvrženi, vendar se radi tega že vepanje ne sme zanemarjati. Slabo vreme je vrglo letos vso, goričko in poljsko delo na kup in radi tega bo morda mnogi vinogradnik zamudil pravočasna spomladanska dela v vinogradih.

Vinske cene so stalne in se ojačujejo. Vse kaže, da je najhujša kriza že minila in da se vračajo normalne razmere.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pribičevići policajdemokrati neprestano ščuvajo svoje vladne zaveznike radikale proti Hrvatom in Slovenem. Pašič je ponovno govoril o politiki s silo, med radikali se pa le najdejo ljudje, ki uvidevajo in tudi priznavajo nevzdržnost sedanjega stanja ter se upirajo Pribičevićem nakanam. Računa se s spremembami na vladnih mestih in v vladni politiki. Za sedaj o tem še ni nič in pod vplivom in pritiskom policajdemokratov se je pri nas v Sloveniji otvorilo nasilje in teptanje zajamčenih ljudskih pravic z razpustom ljubljanskega občinskega sveta.

V ALBANIJI

so še vedno boji med vladnimi pristaši in ustaši, ki zmagovito prodirajo. Vlada se iz Tirane pripravlja na beg v Italijo. Širijo se tudi vesti, da bo prišlo med vlado in ustaši do premirja.

NOTRANJJI POLOŽAJ RUMUNIJE

je nepojasnen, ker je vlada proglasila obsedno stanje ter cenzurira vse vesti iz države. Gotovo je samo to, da je kmetska stranka na pohodu proti liberalni vladi ter zahteva od nje, da se umakne prostovoljno ali pa če ne bo drugače s silo. V Rumuniji so notranjepolitične razmere točno iste kakor v Jugoslaviji. Bratianu (dva brata, eden predsednik vlade, drugi pa finančni minister) vlada nasilno s pomočjo korupcije, je uničil državne finance in izgubil oporo Anglije, Francije ter Italije. Signal za nastop opozicije proti Bratianu so dale strahovite eksplozije municije po več krajih. Uničeno je 29 skladišč topovske in 20 skladišč inanterijske municije.

V NEMCIJI

je zaenkrat zmagal razum. Nacionalisti so predlagali nezaupnico proti vladi, ki je za republiko in sporazum s sosedi pod vodstvom katoliškega centra, pa so propadli, ker ni hotela z njimi bavarska ljudska stranka. Državni kancler Marx je v svoji vladni izjavi v parlamentu odločno dejal, da bo vlada delala z vsemi silami na to, da se načrt zaveznikov sprejme v celoti. Tiste stranke, ki bodo to hotele onemogočiti, bodo nosile pred nemškimi narodom odgovornost za to, da se Poruhrje Nemčiji ne vrne in da bo ostalo Porenje zasedeno. — Značilno je, da opozicija kanclerju med govorom ni z nobeno besedo ugovarjala. Zdi se, da nemški nacionalci ne bodo resno delali zapreke sprejetju strokovnjaškega poročila.

KANDIDATNE LISTE ZA OBCINSKE VOLITVE.

V občinah okrajnih glavarstev Maribor, Ptuj, Slovenjgradec in Konjice ter v sodnih okrajih Kozje, Gornjigrad so razpisane volitve s 1. junijem in se vršijo 10. avgusta; v sodnih okrajih Brežice in Sevnica pa se vršijo 17. in 24. avgusta.

Za te občine je za sedaj najvažnejše, da naši krajevni odbori SLS sestavijo pravilno kandidatno listo in jo pravočasno, če le mogoče prvi, vložijo.

1. Kdaj se lahko začnejo vlagati kandidatne liste?

Zakon o volitvi v občinska zastopstva pravi (par. 12.), da se morajo kandidatne liste predložiti okrajnemu glavarstvu najpozneje v 10 dneh po razpoložitvi pravočasnih volilnih imenikov. Kdaj pa so volilni imeniki pravočasni? Takrat, ko so vse reklamacije rešene. Po zakonu o volilnih imenikih (par. 12) se smejo popravki (reklamacije) zahtevati še 15 dni po razpisu občinskih volitev. Vsako reklamacijo mora županstvo vsaj tekom 5 dni predložiti okrožnemu sodišču. Okrožno sodišče mora reklamacije rešiti najdalje v 7 dneh, in županstvo mora izpremembo takoj vpisati v volilni imenik. Sedaj še le je volilni imenik pravomočen in zdaj še le se lahko začnejo vlagati kandidatne liste skozi 10 dni. V našem primeru so občinske volitve razpisane s 1. junijem. Od 1. do 15. junija je torej čas za reklamacije. Ako v tem času ni nobene reklamacije, je s 16. junijem volilni imenik dotične občine pravomočen in se lahko 16. junija že začnejo vlagati kandidatne liste. Ako pa je med 1. in 15. junijem vložena reklamacija, pa je volilni imenik pravomočen in se lahko začnejo vlagati kandidatne liste še le tedaj, ko je zadnja reklamacija rešena. To se lahko zavleče do začetka julija. Na primer: Nekdo vloži reklamacijo 15. junija. Županstvo predloži reklamacijo okrožnemu sodišču v zadnjem postavnem roku, 5. dan, to je 20. junija; po pošti gre reklamacija na primer 2 dni, tako da dobi okrožno sodišče reklamacijo 22. junija. Okrožno sodišče ima za rešitev časa 7 dni in res reši reklamacijo še le 29. junija. Za pošto od okrožnega sodišča do županstva vzamimo zopet 2 dni, tako da dobi županstvo rešitev v roke

zdaj je volilni imenik pravomočen in se lahko začnejo vlagati kandidatne liste skozi 10 dni.

Rok za vlaganje kandidatnih list bo torej v vsaki občini drugačen; odvisen bo od reklamacij in njih rešitve. Toliko pa lahko rečemo, da bo v najboljšem slučaju čas za vlaganje kandidatnih list od 16. junija naprej, v najslabšem pa okrog 1.—10. julija. Zato je tudi mariborsko okrajno glavarstvo za vse svoje občine že vnaprej določilo, da je zadnji rok za vlaganje kandidatnih list 10. julija do 2. ure popoldne. Prvega dne, kedaj se namreč kandidatne liste lahko začnejo vlagati, pa tudi okrajno glavarstvo naprej ne more določiti, ker je to, kakor smo videli, odvisno od reklamacij in njih rešitev. Pač pa mora županstvo po rešitvi reklamacij v volilnem razglasu objaviti dan in uro, do katere se smejo vlagati kandidatne liste. — Naši somišljeniki morajo na občini paziti, kako je z reklamacijami in kako stoji na volilnem razglasu in po tem uravnati vložitev kandidatne liste!

2. Koliko kandidatov obsegaj kandidatna lista?

Kandidatov mora biti toliko, kolikor je v dotični občini izvoliti občinskih odbornikov in namestnikov. Občinskih odbornikov in namestnikov pa je:

- v občinah z manj ko 500 prebivalci: 7 odbornikov in 3 namestnikov;
- v občinah z manj ko 1000 prebivalci: 9 odbornikov in 4 namestnikov;
- v občinah z manj ko 2000 prebivalci: 17 odbornikov in 17 namestnikov;
- v občinah z manj ko 5000 prebivalci: 25 odbornikov in 25 namestnikov;
- v občinah z manj ko 10.000 prebivalcev: 33 odbornikov in 33 namestnikov;
- v občinah z manj ko 20.000 prebivalcev: 37 odbornikov in 37 namestnikov;
- v občinah z manj ko 40.000 prebivalci: 41 odbornikov in 41 namestnikov;
- v občinah s 40.000 ali več prebivalci: 49 odbornikov in 49 namestnikov.

Merodajno je zadnje ljudsko štetje.

3. Vezanje kandidatnih list.

Ako naši somišljeniki v kaki občini iz kateregakoli razloga sestavijo več kandidatnih list, tedaj jih naj vežejo! Pooblaščenici zastopniki teh list (ki so na drugi strani kandidatne liste kot taki označeni) morajo vsaj 8 dni pred volitvijo izročiti okrajnemu glavarstvu pismeno izjavo strank, ki bi se glasila na primer takole:

Okrajnemu glavarstvu
v Mariboru.

Prijava vezanja kandidatnih list Slovenske ljudske stranke in Kmetske zveze za volitve v občinski zastop v občini Kamnica.

Podpisani pooblaščenici zastopniki kandidatne liste »Slovenska ljudska stranka« in »Kmetska zveza« za volitve v občinski zastop občine Kamnica s tem javljamo v smislu par. 13 zakona o volitvah v občinska zastopstva v Sloveniji vezanje kandidatnih list »Slovenska ljudska stranka« in »Kmetska zveza«.

Kamnica, dne . . . . . 1924.

Pooblaščenici zastopnik kandidatne liste »Slovenska ljudska stranka«

(lastnoročni podpis).

Pooblaščenici zastopnik kandidatne liste »Kmetska zveza«

(lastnoročni podpis).

Kak pomen ima vezanje list? Vezani listi se pri štetju glasov smatrate za eno. Na ta način lahko njima skupno pripade kak mandat več. Kandidati, ki so jih na ta način vezane liste dobile skupaj, se med nje porazdelijo po načelu proporca. Če bi v kaki občini iz kakršnihkoli razlogov somišljeniki SLS šli deljeno z več listami v volitve, potem naj liste gotovo vežejo, da se glasovi z ostanki ne izgubijo!

4. Ako je kdo podpisal nasprotno kandidatno listo,

pa ni vedel, da je nasprotna, naj gotovo prekliče podpis s takole izjavo, ki jo pošlje okrajnemu glavarstvu:

Izjava. Podpisani preključujem svoj podpis na kandidatni listi . . . . . (navedeš označbo te liste) in izjavljam, da kandidature po tej listi ne sprejemem. — Zibika, dne . . . . . 1924.

Podpis (ime, priimek, poklic, bivališče).

Ako pa kdo zve, da so nasprotniki njegov podpis ponaredili in tako njegovo ime zlorabili, naj napiše na okrajno glavarstvo takole:

Izjava. Podpisani (ime, priimek, poklic, bivališče) sem doznal, da sem na kandidatni listi . . . . . (označba te liste). Izjavljam, da te liste nisem nikoli lastnoročno podpisal in me je torej moral kdo drugi podpisati. — . . . . . (kraj), dne . . . . . 1924. Podpis.

Kandidatne liste s potvorjenimi podpisi mora okrajno glavarstvo proglasiti za neveljavne, tudi, če so že bile

potrjene ali objavljene. Zgodilo se je to že samostojnežem v občini St. Rupert nad Laskim.

KRAJEVNI ODBORI SLS!

Na kaj morate paziti pri občinskih volitvah?

1. Berite natančno še enkrat vsa navodila tajništva SLS v Mariboru v okrožnicah in v »Slov. Gospodarju«!

2. Ne sprejemajte kompromisov, ki vam jih ponujajo nasprotniki! Ker vidijo, da nimajo nikogar za seboj, skušajo s sladkimi besedami potom kompromisov zlesti v občinske odbore. Ne bojte se odkritega boja, a bojte se gnilih kompromisov.

3. Kjer vzamete kakega nasprotnika na kandidatno listo, naj nosi lista odločno ime »Slovenske ljudske stranke« ali Kmetske zveze. Se vendar ne bo cela krajevna organizacija SLS uklonila enemu ali dvema nasprotnikom, in zaradi njega pustila ime močne »Slovenske ljudske stranke«!

4. Berite natančno razglase o občinskih volitvah, da boste vedeli, kdaj se lahko začnejo vlagati kandidatne liste!

5. Naše kandidatne liste (SLS, KZ, DZ) vežite med seboj! Naznaniti morate to glavarstvu vsaj osem dni pred volitvijo!

6. Skrbite, da naši volilci zvejo pravočasno, katera škrinjica je naša in kdo je predstavnik naše liste!

7. Določite v vsaki vasi odbornika, ki prevzame skrb, da pridejo na dan volitve vsi na volišče!

8. Če bi kdo podpisal kako nasprotno kandidatno listo, pripravite ga do tega, da podpis prekliče!

9. Pazite že sedaj, če nasprotniki kje uganjajo sleparije s podpisi! Naznanite to takoj okrajnemu glavarstvu, ki mora kandidatne liste s potvorjenimi podpisi proglasiti za neveljavne, tudi tedaj, ako so že bile potrjene ali objavljene.

10. Ako želite pojasnil, se obrnite do tajništva Slov. ljudske stranke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

SOMISLJENIKI CELJSKEGA, VRANSKEGA, SMARSKEGA IN LAŠKEGA OKRAJA!

Pri vas se vršijo prihodnji teden občinske volitve: v celjskem sodnem okraju v ponedeljk, 16. junija; v vranskem v torek, 17. junija; v šmarskem v petek, 20. junija; v laškem v soboto, 21. junija. Pridite prav vsi voliti! Celjsko okrajno glavarstvo je določilo dneve volitev sicer med tednom, ko imate mnogo dela. A ne izostanite zaradi tega od volitev! Zrtvujte toliko časa, da izpolnite svojo volilno dolžnost! Demokratiški žerjav je že občinski volilni red tako izdelal, da je nasprotnikom lažje priti v občinske odbore (majhno število odbornikov oziroma predlagateljev!) Ako bi sedaj še mi iz malomarnosti ne šli voliti, bi se nam liberalci po volitvah po pravici lahko smejali! Ker vedite: centralistični nasprotniki bodo gotovo šli vsi do zadnjega voliti!

Občinske volitve so preizkušnja, ali Slovenci še vedno vztrajamo na zahtevi zakonodajne avtonomije! Zato: vsak naš somišljenik na volišče!

Naša zborovanja.

Velik planinski tabor za Meziško dolino, okraj Slov.-Gradec, Marenberg, Šoštanj itd. na gori Urški se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta, po zadnjem opravi. Govorita poslanca Jurij Kugovnik in Vlado Pušenjak, nastopijo pevski zbori itd. Zanimanje za ta tabor je zelo veliko!

V Dobrišivasi pri Petrovčah se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. po sv. opravi shod Slovenske ljudske stranke. Poroča gospod poslanec Krajnc.

Št. Pavel pri Preboldu. Tu se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. po ranem sv. opravi v društvenih prostorih shod Slov. ljudske stranke. Poroča tajnik Munda.

Mežica Na binkoštni ponedeljek se je vršil sestanek zaupnikov SLS v Mežici. Poročal je poslanec Kugovnik. Navzoči, večinoma delavci so z zanimanjem poslušali govornika, ki je obrazložil vse dogodke zadnje krize v parlamentu. Po govoru poslanca se je razvila živahna debata v katero so posegli vsi navzoči. Konstatiralo se je, da se je kriza rešila na neparlamentarni način in zahtevalo, da se ta nepravilnost takoj popravi s tem, da se narodna skupščina pozove na delo, in s tem obvaruje našo državo nezakonitosti in justifikacij, kakor so se zadnji čas začele dogajati. Obravnavalo se je na zadnje tudi lokalne razmere in zahteve in razšli smo se v trdnem prepričanju, da lahko zaupamo SLS in njenemu vodstvu in če bomo vsi trdno vztrajali, bo končno le pravica in poštenost zmagala.

Poslanec dr. Hohnjec je na binkoštni ponedeljek poročal zaupnikom SLS v konjiškem okraju, zbranim v Konjicah pod predsedstvom m. g. arhidijakona Hra-stelja. Zaupniki so poslančevo poročilo vzeli z velikim odobravanjem na znanje ter izrekli poslancem Jugoslovskega kluba zahvalo in zaupanje. Obsodili so neparlamentarno in protiustavno zaključenje, državnega

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti. Pranje s Schicht-ovim milom je zabava!

parlamenta ter zahtevali, naj se narodna skupščina čimprej skliče na zasedanje, ker delo vlade in državna uprava ne sme za dalje časa ostati brez kontrole ljudstva in njegovih zaupnikov. Z ogorčenjem so tudi obsojili dogodke v Trbovljah ter izrazili zahtevo, da se mora ukiniti orjuna, kakor sploh vsa društva, ki oznanjajo nasilje zoper ljudi, ki so drugega mišljenja, ter v to svrhu dajajo svojim članom v roke orožje zoper sodržavljane. V razgovoru o občinskih volitvah je poslanec dal potrebna pojasnila in navodila. Storjen je bil sklep, da bodo zaupniki SLS v vseh občinah storili v polnem obsegu svojo dolžnost ter našo stranko povsod dovedli do zmage.

Sv. Ana v Slov. gor. Na binkoštni pondeljek po rani sv. maši se nas je zbralo več sto Anovčanov in sosedov na zborovanje naše SLS. Poročal je poslanec Žebot. Shodu sta predsedovala gg. Neudauer in Urbanič. Po shodu so se naši župani, možje in mladeniči, še delj časa posvetovali o organizaciji in o pripravah za bodočnost.

V Logatcu pri Cmureku se je dne 9. junija popoldne v hiši g. Senekoviča vršil prvi shod SLS. Vodil ga je bivši župan g. Greifoner. Udeležba je bila lepa. Poslanec Žebot nam je poročal o položaju. S shodom smo bili zelo zadovoljni. Poslanec SLS smo izrekli zahvalo in posebnost zaupanje.

Šmiklavž pri Ormožu. Na binkoštni pondeljek je bil pri nas v Društvenem domu shod SLS. Vodil ga je načelnik SLS v Šmiklavžu g. Jakob Ozmeč. Poročal je naš poslanec Bedjanič o političnem položaju, tajnik Krajnc pa je razložil vzroke, ki so dovedli našo državo naravnost v sedanje stanje brezpravnosti.

V Žalcu se je na binkoštni pondeljek zjutraj vršil dobro obiskan shod SLS. Predsedoval je shodu vrli naš pristaš g. Jurhar, o političnem položaju je poročal g. poslanec Dav. Krajnc, o važnosti občinskih volitev in dolžnostih naših volilcev je pa govoril g. tajnik V. Munda. Na shod je poslala svojega zastopnika tudi vlada z nalogom, da shod takoj razpusti, če bi se govorniki dotaknili trboveljskih dogodkov. Demokratska gospoda, bodi le pomirjena, naše ljudstvo ve v kljub temu že o Trbovljah vso resnico in ob volitvah bo z orjunskega pokrovitelja temeljito obračunalo. Ravnotako bo pa skrbno zasledovalo tudi naše oblasti ali bodo iste izvajale vse paragrafe tudi zoper orjunske barabe.

Shod naše stranke pri Sv. Joštu na Kozjaku. Na binkoštni pondeljek pride običajno mnogo ljudi od vseh krajev na naš prijazen grič. Vsako leto mi to priliko uporabimo in priredimo shod in povrh še kako igro. Tudi letos smo priredili shod, na katerem je poročal poslanec Vlado Pušenjak o položaju in sredstvih za zboljšanje skrajno žalostnih razmer. Zborovalci so izrekli zaupnico Jugoslov. klubu z obljubo, da hočejo vztrajati v boju za dosego avtonomije. Popoldan se je igrala igra »Sv. Cita.« Shod, kakor tudi gledališka predstava sta najboljša izpadla in nam dala poguma za nadaljnje delo.

Priveditve.

Orliški krožek Sv. Peter pri Mariboru priredi dne 15. junija t. l. (Trojička nedelja) izlet k Sv. Martinu pri Vurbergu. Po večernicah telovadni nastopi in druge zanimive točke. Prijatelji katoliške mladine — iskreno vabljeni.

Velika sreča. V nedeljo, dne 15. junija 1924 ob pol 3. uri popoldne se vrši na Glavnem trgu v slučaju slabega vremena v okrajni hranilnici v Slov. Bistrici bogata tombola. Dobitki so sledeči: 6 tombol: 1. dobitek telica v vrednosti 12.000 kron, 2. 1 fina konjska oprava v vrednosti 7000 kron; 3. 1 sod 200 litrov vina 6000 kron; 4. 1 koža za podplate v vrednosti 4000 kron; 5. 1 salonski divan v vrednosti 3500 kron; 6. 1 bakreni kotel v vrednosti 3000 kron; 10 činkvin v skupni vrednosti 15.000 kron; 20 kvatern v skupni vrednosti 16.000 kron; 30 tern v skupni vrednosti 9000 kron. Spored bo tale: Ob 2. uri popoldne večernice v samostanski cerkvi, koj na to bo tombola na Glavnem trgu. Po končani tomboli se vrši na licu mesta prireditev med katero svira godba »Omladine« iz Maribora. Domačini in sosedje, nakupite si veliko kart in se udeležite bogate tombole. Čisti dobiček je namenjen v najdobrodnejše namene. Vsaka karta stane samo 5 dinarjev.

Savinjsko orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 15. t. m. izlet na goro Oljko, kjer se bo vršila zadostilna služba božja za zadnje bogoskrunstvo, ki so ga bile upri zorile brezvestne propalice. Po cerkvenem opravilu govor na prostem, na kar posetimo novoustanovljeni odsek v St. Andražu. Udeležba za vse odseke savinjskega okrožja obvezna, vabljeni pa so tudi vsi drugi verniki. Bog živi!

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Gledališki oder na prodaj. Katoliško pomočniško društvo v Mariboru proda vsled preselitve popoln gledališki oder. Oder je dobro ohranjen, ima kulis za 15 scen, 6 ozadij, zastor itd. Pogoji so zelo ugodni. Včlanjena društva naj se obrnejo takoj osebno ali pisмено na gospodarja KPD gospoda Drago Tratnika v Mariboru, Orožnova ulica 3, kjer izvedo vse nadaljnje pogoje.

Društva, naročajte poslovne knjige in Poslovnik! Brez enotnih poslovnih knjig in brez Poslovnika ni mogoče smotreno in enotno društveno delo. Časi so pa preveč resni, da bi bila naša društva le na papirju in v raznih seznamih, v resnici pa se ne bi gibala in delovala.

in viteljni pogon, mlatilnice s tresalci, veterinjace, sistem „Kalmars“.

Jamci za vsak dobavljeni stroj! Cene konkurenčne!

Prosvetna zveza predvsem vesela. Naša želja in iskrena prošnja pa je, naj bi vsa društva kar tekmovala med seboj, katero bo prvo v izpolnjevanju naročil in želji Prosvetne zveze. Zato, društva, ne odlašajte več z naročilom poslovnih knjig in Poslovnika. Poslovne knjige stanejo (9 jih je) mala garnitura s poštnino vred 79 dinarjev, večja garnitura 103,40 dinarjev. Poslovnik stane izvod 6 dinarjev in poštnina. Vsako društvo naj ga ima najmanj 3 ali 4 izvide. Za plačilo pošljemo vedno čekovno položnico.

Prepis zapisnika občnega zbora naj vpošlje vsako društvo takoj po izvršenem občnem zboru. Zamudna društva naj to takoj store in nam prihranijo pisмено izterjavanje, kar povzroča zamudo časa in stroške. — Društva, ki še niso imela občnega zbora, naj ne odlašajo več z njim.

Društva, mislite pravočasno na številno udeležbo pri mladinskih dnevih v Mariboru, ki bodo v avgustu t. l. Pripravljajte in organizirajte se že sedaj, da boste pozneje dobljenim navodilom lahko takoj zadostili.

Narodnoobrambne kolke »Slovenske Straže«, izvod po 5 par, dobe vsa društva pri Prosvetni zvezi. Naročite, pošljemo jih takoj!

Društveni znaki, kos po 10 dinarjev, (12 skupaj a 9 dinarjev) so društvom tudi stalno na razpolago. — Sezite po njih, so zelo lični!

Tajništvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Tedenske novice.

Somišljeniki SLS! Pazite pri županstvih, kedaj bodo zadnje reklamacije rešene. Tistikrat je volilni imenik pravomočen in tedaj se lahko začnejo vlagati kandidatne liste! Glej naš članek »Kandidatne liste za občinske volitve«.

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče v Mariboru za šolsko leto 1924-25. V škofijsko dijaško semenišče v Mariboru se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, zakonski sinovi dobrih krščanskih starišev, ki so z odličnim ali vsaj z dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali z dobrim uspehom napravili izpit za prvi gimnazijski razred in ki se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. — Prošnje za sprejem se morajo vložiti najdalje do 31. julija potom pristojnih župnih uradov na škofijski ordinarijat v Mariboru. Prošnji se naj priloži krstni list, zadnje šolsko spričevalo, ubožni list in zdravniško spričevalo. Višina letnih prispevkov se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na njegove premoženjske razmere in se bo v rešitvi prošnje naznanila. — Ravnateljstvo.

Blagoslovitev novega zvona pri Devici Mariji v Brezju. Pri nas se je blagoslovil novi zvon. Izvanredno krasno in okusno okinčani slavoloki s pomembnimi napismi so pozdravljali novi zvon, katerega je pripeljal lepo okinčani voz ge. Slampergerjeve iz Zerkova. Pozdravljali so pa tudi vse, ki so prišli slaviti blagoslovljenje novega zvona. Pokanje možnarjev in sviranje godbe je naznanjalo prihod mariborskega stolnega župnika, kanonika Moravca, ki je po nalogu g. knezoškofa ob asistenci čč. gg. magdalenskega dekana Stergarja, novoimenovanega hočkega nadžupnika Sagaja in dosedanega provizorja hočke nadžupnije Polaka ter ob botrovanju g. Jalšovca iz Device Marije v Brezju novi zvon blagoslovil. Slovesno službo božjo v krasno okinčani cerkvi — tudi delo ge. Slampergerjeve — je opravil č. g. nadžupnik Sagaj ob asistenci imenovanih gg. duhovnikov, slovesno pridigo pa je imel č. g. kanonik Moravec sam, ki je v vznešenih besedah razložil pomen dnevnno trikratnega zvonjenja za vernega katoličana. Domače prebivalstvo, pa tudi mnogo ljudstva iz Pobrežja in Maribora je prišlo Devico Marijo častiti in napolnilo cerkev do zadnjega kotička. Ginljivo petje, posebno šolske mladine je spremljalo službo božjo. Ko je zadonel prvokrat novi zvon, so se vzradovala srca vseh, ker ima novi zvon jako lep glas v polnem soglasju z še obstoječim. Zradovali so se tisti, ki so pripomogli k nabavi zvona, trkal pa je novi zvon s svojim glasom tudi proseče na srca tistih, ki se niso udeležili pri prispevanju sredstev za nabavo zvona. Upati pa je, da novi zvon ni zastoj klical, temveč da vsi, ki ljubijo Devico Marijo v Brezju, radi pripomorejo, da se nabavi tudi tretji, veliki zvon, da done iz lin zvonika zopet glasovi treh zvonov, kakor so tako lepo doneli pred svetovno vojno, ki je pobrala na veliko žalost domačinom dva zvona. — Novi zvon je vtila zvonolivarna »Zvonoglas« v Mariboru in je to delo livarni v čast. Gospod Jalšovec je zbral po končani cerkveni slovesnosti v svoji gostoljubni hiši mnogoštevilne odlične goste. Med temi je bil tudi novi hočki nadžupnik č. g. Sagaj, ki je imel prvokrat priliko, priti v ožjo stiko z uglednimi domačini obeh občin, ter je gotovo z veseljem opazil, kako lepa vzajemnost da vlada med domačim ljudstvom in duhovščino.

Žalostna vest. Od Sv. Petra niže Maribora poročajo: Vsemogočni Bog je poklical k sebi milega mladeniča Ivana Polanca. Umrl je v najlepši mladostni dobi, star komaj 17 let; dolgo časa je bolehal, dne 31. maja ga je pa smrt odrešila trpljenja. Pogreb se je vršil dne 3. junija iz Rupreč k Sv. Petru.

Dve veliki nesreči v Gornji Polskavi. Dne 2. junija je bil za našo faro strašen dan. Dvakrat, zvečer in ponoči je pridrvelo silno neurje s točo, ki je ugonobilo do malega vse pridelke. Ljudje z obupom gledajo na težko

in pogon, garantirano zmožen za obrat, komplet z vzemi potrebnimi, ohranjen kot nov, se za priložnostno ceno 90 milijonov avstrijskih kron odda. Cenj. pisemne ponudbe na Ing. Ed. Berger, Graz, Mandellstraße 30, Avstrije. 777 2-1

do nesrečna, gospodinja slepa, edini sin pred kratkim umrl, je še strela uničila hišo in vse imetje. Strašno je to, da je bil posestnik zavarovan samo za malenkostno svotico. Navezan je popolnoma na usmiljena srca, da si zgradi zopet dom.

Razstava meščanske šole v Sv. Lenartu v Slov. gor. Meščanska šola v St. Lenartu priredi šolsko razstavo in sicer 15., 16. in 17. junija. Vstop vsakomur prost od 8. do 12. ure in od 2. do 4. ure, le v torek, dne 17. junija je sklep že ob 12. uri. Vpisovanje za bodoče šolsko leto se vrši dne 30. junija vsakokrat od 9. do 12. ure. Vabijo se vsi učenci in učenke, ki so peto šolsko leto dokončali z dobrim šolskim uspehom; priti morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Opozarja se na to, da se 1. razred zavrtori, ako se ne priklasi najmanj 30 uporabnih novincev. Ravnateljstvo.

Novi zvonovi v Sv. Vidu pri Ptuj. Dneva 31. maj in 1. junij t. l. bosta z zlatimi črkami zapisana v župnijsko kroniko. Dobili smo po osmih dolgih letih nova zvonova iz livarne »Zvonoglas« v Mariboru v teži 790 in 240 kg. Sprejem novih dveh naših prijateljev klicarjev božjih je bil nad vse veličasten. Maribor je odmeval od navdušenega petja našega zbora, ki je šel nasproti zvonovima. Tudi 20 kolesarjev se je pripeljalo v Maribor. Sprejem je bil na Turnišah, na kraju naše župnije. Željno je pričakovala 4000era množina ljudstva svoja nova cerkvena služabnika. Zbrali so se: vsa šolska mladina, 160 beloblečenih deklic, Marijina družba, 40 okrašenih vozov, 50 konjenikov, 40 kolesarjev in do 3000 drugega ljudstva. Vsa župnija se je odela v kras cvetja in zelenja. Od vseh strani je donel pozdrav topičev. Nastopilo je pet govornikov in govornic, ki so z radostjo pozdravljali klicarje miru. Tega dneva ne bomo nikdar pozabili. — V nedeljo, dne 1. junija, smo potegnili nova zvonova v stolp. Ob 5. uri popoldne sta se nam že oglasila s polnim, čistim in združnim glasom. Livarni vsa čast! Veselo dejstvo je, da smo v petih mescih spravili skupaj v najhujši krizi 77.407 dinarjev; zvonova sta izplačana. Obenem smo imeli ta dan otvoritveno predstavo našega dne 27. aprila ustanovljenega prosvetnega društva. Igrali smo »Sv. Nežo« in burko »Kmet in avtomat.« Bil je prvi nastop, a vendar v popolno zadovoljnost občinstva. Tako se je začelo pri nas novo življenje. Zahvalimo se vsem sodelavnikom slovesnosti; ljubi Bog poplačaj vse in blagoslovi vaš trud in delo. Bog živi!

Iz Sv. Andraža v Haložah nam pišejo: Na binkoštno nedeljo se je peljal z avtom skozi Cvetline, Leskovec, in Sv. Vid kralj Aleksander. Bil je v dve uri hoda od Leskoveca oddaljenem Trokoštjuju, kjer si je ogledal znameniti in divno lepi grad Trokoštjuj, last grofov Draškovičev. O prihodu so bili obveščeni Hrvati, med tem ko nam Haložanom o tem ni bilo ničesar znano. Kljub temu ga je ljudstvo ponekod spoznalo in pozdravljalo. Prvi avto; v katerem je sedel kralj, in ostala dva s spremstvom so vozili skozi Haloze z veliko brzino.

Napredno in podučno od Sv. Marjete pri Moškancih. Sv. Marjeta društveno krasno napreduje. Imamo razven številnih verskih organizacij: Orla, Dekliško zvezo, bralno društvo in začetkom tega leta so ustanovili tukajšnji čebelarji močno strokovno organizacijo: Čebelarstvo društvo. Društvo vsestransko dobro napreduje. Dne 1. t. m. je priredilo jako dobro obiskan shod, na katerem je poučno in zanimivo predaval starosta stajarskih čebelarjev g. Ivan Jurančič. Na binkoštni pondeljek, dne 9. t. m., pa priredi veliko vrtno veselico na vrtu gostilne g. Mikl pri Sv. Marjeti z bogatim sporedom. Zanimanje za to veselico je vsestransko močno, posebno še, ker bo društvo imelo za srečolov krasne in vredne dobitke, a pa smeh bodeta skrbeti dve enodejanki. V slučaju slabega vremena bodé prireditev dne 15. t. m. Društvo se nadeja najobilnejšega obiska.

Iz celjske okolice. Občinske volitve so pred pragom. Napredna gospodarska stranka kandidira na svoji listi tudi orjunaša dr. Laznika v Celju. Najboljše proročilo, da se bo te liste vsakdo izognil daleč na okrog.

V celjski okolici se zadnje dni vrše dan za dnevom številni volilni sestanki naše stranke. Vsi so dobro obiskani in pričajo o dobrem razpoloženju volilcev za našo stranko. O gospodarsko-orjunski listi naši ljudje niti slišati nočejo. V pondeljek, 16. junija vsi na volišče, ki želite v celjski okoliški občini red in poštenje. Volite v prvo škrinjico!

Celjska posojilnica — orjunsko gnezdo. Neverjetno se glasi, a res je, da so vsi uslužbenci tega denarnega zavoda, ki tako slastno sesa prihranke našega okoliškega prebivalstva, zagrizeni orjunci, ravnatelj celjske posojilnice v Narodnem domu (v pritličju) g. Kralj pa je celo podpredsednik celjske mestne orjune. Pričakujemo, da bo dosledni g. Kralj že te dni nabil na vseh oglih Narodnega doma tablice, ki so jih baje celjski orjunski trgovci in oštirji dali te dni tiskati v Zvezni tiskarni in ki nosijo napis: »Denar sprejemamo samo od orjuncev in ortelic! Vsem drugim vstop prepovedan!« Imena dotičnih trgovcev in gostilničarjev vam sporočimo v prihodnji številki.

Revna celjska učiteljica prosi, da bi ji kdo za par tednov posodil črno obleko, ki bi jo tudi ona rada nosila v znamenje žalosti nad »žrtvami«, ki so v Trbovljah izkrvavele za »sveto nacijo«. Vse njene tovarišice so namreč zadnje dni črne.

Sin celjskega trgovca Ravniharja nosi od zadnje (trboveljske) nedelje roko obvezano. Pravijo, da je staknil to v Trbovljah. G. Ravnihar, ali je res? Ali ste že naročili tablico: »Denar sprejemamo samo od orjuncev. Vsem drugim vstop prepovedan!« Če ne, vam jo bomo veletrgovina s surovinami IVAN SLUGA, MARIBOR,

Tržaška cesta 5.

Nadalje kupujem po najvišjih cenah staro železo, litno (Guss), vsakovrstne kovine, kosti, cunje, papir itd.

itd., katerih sinovi in uslužbenci so orjunci. Seveda jih že danes toplo priporočamo.

Razsodbe celjskega porotnega sodišča. Dne 5. junija so se začele pred celjsko poroto razprave. Kot prvi se je zagovarjal 29 letni oženjeni rudar iz Trbovelj Ivan Grobnik radi uboja. Radi družinskih preprirov je zabodel svojega podnajemnika Ivana Čanžeka, ko je že ležal v postelji. Čanžek je čez nekaj minut umrl vsled smrtonosne rane. Grobnik je znan kot nasilnež in pijanec, Čanžeka pa je dolgo sovražil, ker ga je večkrat resno svaril. Ker so porotniki potrdili vprašanje uboja, je bil Grobnik obsojen na 2 leti ječe. — Radi posilstva je bil istega dne obsojen na eno leto ječo komaj 19 letni Alojz Lebar iz Trbovelj. Dne 5. maja je napadel v gozdu neko 66 let staro bajtarico. Ukradel ji je torbico s 160 dinarji ter jo končno še posilil. — Maščevalen konkurent. V hiši Ivana Ogrizek v Rogoški Slatini imata Avgust Otorepec in Ciril Zurman svojo trgovino. V sosednem posloplju pa ima trgovino in gostilno Terezija Žumer. Med obema strankama vlada ostru konkurenčna borba, ki je povod medsebojnega sovraštva. Da se svojega konkurenta iznebi, si je trgovka Žumer izmislila peklenski načrt. Po njenem nalogu je njena dekla vtila skozi okno Otorepčeve in Zurmanove trgovine petrolej ter ga zažgala. Trgovina bi gotovo izgorela, da ni ognja še pravočasno opazil posestnik Ogrizek ter preprečil, da se požar ni razširil. Žumer je bila obsojena od porote na eno leto težke ječe. — Dne 6. junija je porota obravnavala zopet tri slučaje. Radi posilstva nad neko 13 letno deklico so se zagovarjali Lud. Salomon, Lud. Pajk in Franc Bobovič iz Jurklostra. Obtožence je porota oprostila. — Nevarena tat. Ivan Primožič iz Šostanja je začel krasti že s 14 letom ter bil obsojen radi tatvine že štirikrat. Sedaj je star 20 let, obtožujejo ga pa radi deset tatvin, katere je v zadnjih letih izvršil. Celjsko sodišče mu je za njegovo delavnost prisodilo 2 in pol leta težke ječe. — Bratorvor. Radi uboja lastnega brata se je zagovarjal 21 letni rudar Martin Božič. Dne 4. maja se je nahajal pri svojem starem očetu na Žigorskem vrhu. Brata sta se napila in Martin je začel z izzivanjem. Nazadnje sta se resno sprla in med prerekanjem je Martin nenadoma zgrabil kuhinjski nož ter ga zasadel bratu v vrat. Prizadel mu je smrtonosno rano, vsled katere je ranjenec naslednjega dne umrl. Morilec lastnega brata se je zagovarjal s popolno pijanostjo, kar ga je tudi rešilo pred hujšo kaznijo. Obsojen je bil na 3 mesece poostrelega zapora.

Vpisovanje v meščansko šolo v Žalcu. Prosvetni oddelek za Slovenijo je dovolil zopetno otvoritev I. razreda meščanske šole in odredil vpisovanje na dan 30. junija in 1. julija t. l. od 8. do 12. ure dopoldne v ravnateljski pisarni. Sprejemajo se dečki in deklice, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. šolsko leto. Trajni obstoj tega, za Savinjsko dolino prepotrebne in velevažnega učnega zavoda je zagotovljen. Postopoma se razširi v popolno štirirazrednico in bo imela kmetijski značaj. Oziralo se bo pri prihodnjem pouku zlasti na našo savinjsko dolino vzorno hmeljerejo. Še potrebni učni prostori se dozidajo v določenem roku. Z učnimi nazorili bo kar najbolj opremljena, da bo ustrezala vsem modernim zahtevam ter jamčila za najboljše učne uspehe. Celjske meščanske šole so že danes prenapolnjene; zategadelj bo ta žalska meščanska šola v središču Savinjske doline vsem Savinjanom tembolj dobrodošla. Iz nje bo izhajal naobražen kmetijski in trgovski naraščaj.

Za občinske volitve v Vojniku so razpoložene tri kandidatne liste: I. Slov. gospodarska lista, na čelu s podpredsednikom Josip Vrečer, II. Slov. ljudska stranka na čelu s Franc Jurak in III. Nemškutarška Neodvisna lista tržanov, na čelu sedanji posili župan »radikal« g. Jul. Kovačič. Nemškutarška lista, katere predstavnik je ravno vpokojeni bivši nemški župan in nadučitelj okoliške šole g. Josef Koschutnig, ima še sledeče »Germane«: Heinrich Rattheg, Wilhelm Zottl, Johann Samer, Johann Anditsch, Fric Čuk, Janez Matarič, Anton Grilec, Hugo Ledl, Franc Žgajnar, Emil Kolscheg in Pajk Franc. Župan Jul. Kovačič je vendar enkrat javno pokazal svojo pravo barvo, katero je znal tako spretno skrivati pred širšo javnostjo, katero smo pa tako dobro poznali. Le svojim spletkarijam in prekanjenostim se ima zahvaliti, da je na stališču, katero sedaj zavzema. Upajmo pa, da se mu to pot ne posreči njegovo častihlepje in da ga narodne slovenske stranke vržejo z županskega stolca, katerega se tako krčevito drži. Kako gospodarstvo je sedaj pri občini, si lahko predstavljamo, saj ne zna niti z lastnim premoženjem gospodariti in so se morali upniki pred kratkim zadovoljiti s 50 odstotki. Pod njegovim županovanjem so začeli tukajšnji nemškutarji že ponosno dvigati svoje glave, med tem, ko se pešičica pravih Nemcev sramuje biti v tej družbi.

Nekaj za občinske volitve na Polzeli. Bližajoče se občinske volitve so tudi pri nas vzdignile mnogo prahu. Volilni boj je na višku. Naša stara preizkušena KZ stopa v boj mirno in z zaupanjem, ter ima na svoji listi imena naših najboljših mož, katerim lahko brez skrbi zaupamo vodstvo občine. Njena skrinjica je prva. Druga skrinjica pripada nestranski gospodarski zvezi, pod to firmo so skriti razni orjunaši, kot Cizel et komp., potem razni častihlepneži, kateri za čast občinskega odbornika prodajajo svoje prepričanje ter prehajajo iz stranke v stranko. Za celo stvarjo na stoji tovarna, ki bi rada dobila občino v svoje roke. Da bi bilo to v korist tovarne verjamemo, ali bi pa bilo v korist občine, je na druga stvar. Sicer je na zadnji čas postala tu-

Kupiš in prodaj najbolje samo v trgovini

IVAN SEVER V VELENJU

gubo dela. V tovarni se dela tudi na ustanovitev orjune, s katero bi radi gelovi gospodje s silo in revolverjem vladali nad Polzelani, krotili delavce ter jih silili delati še za bolj beraško plačo kot dosedaj. Toda gospodje: Mi še nismo pozabili vašega lanskega barbarskega napada na kolodvoru, pomnimo dobro velikonočni ponedeljek na gori Oljki, ni se še posušila delavska kri v Trbovljah in mi ne maramo na Polzeli ljudi in strank, katerih roke so omadeževane z delavsko krvjo. Zato bodemo na dan volitev pometli z ljudmi, kateri se pustijo že v naprej titulirati z županom. Kmetje, delavci! Če želite, da se vas bo streljalo kot divjačino (slučaj v Trbovljah), da hode vaše življenje odvisno od ljudi kot so Cizel et komp., ako želite delavci, da se bude na vsako vašo pritožbo odgovorilo z bikovko in revolverjem, ako odobravate velesrbski režim, ki sedaj vlada, tedaj lahko volite drugo, orjunaško škrinjico. Vsi pa, ki želite red in mir, ki ne marate Cizelovega velesrbska, ki obsojate lansko divjaštvo nad Orli na postaji, ki obsojate velikonočno oskrunjenje Oljske gore, ter preli-vanje delavske krvi v Trbovljah, vi vsi boste šli dne 17. junija na volišče do zadnjega moža ter oddali kroglice v prvo škrinjico Kmetске zveze.

Požar in vihar v Braslovčah. Dne 26. maja so se kmalu popoldne vnele saje pri posestniku Kompostu v Podgorju, župnija Braslovče. Zaradi požrtvovalnemu prizadevanju sosedov in starih požarnih bramb (braslovške, letuške, šmartenske in paške), ki so urno prihitele na pomoč, se je posrečilo rešiti kozolec, živino ter večino pohištva in strojev, za kar bodi vsem tudi s tega mesta izrečena topla zahvala. Zavarovan je bil za 50.000 kron. — Dne 5. t. m. zvečer je tu razsajal silen vihar s točo. Napravil je znatno škodo na hmelju, drevju in poslopljih.

Kedo ima zaslugo? Iz Gornjegrajske poročajo: Čitali smo velik slavospev, iz katerega je posneta, da imajo največ zaslug za dosego poštno-avtomobilske zveze Mozirjani. Temu nasproti pa moramo ugotoviti, da smo se Gornjegrajski gotovo toliko, če ne več kot Mozirjani trudili za zboljšanje poštne prometa in to iz pristoje razloga, ker smo mi največ trpeli radi skrajno slabega poštne prometa. Bili smo stalno v zvezi s poslancem okraja g. Vl. Pušenjakom, ki se je tri leta potegoval za zboljšanje poštne prometa, posredoval pri poštenem ravnateljstvu in ministru, opetovano govoril v naš prilog in nam že lansko leto izposloval zagotovilo, da dobimo poštne avtomobile. Že lansko leto smo radi garaž imeli posvetovanje z g. poslancem, na vse smo mislili in se pripravljali, dočim se je bila v Mozirju »nekrvava« bitka Pevec-Goričar, bitka za sladki, presladki županski stolček. Letos smo spet s poslancem vred sklicali zborovanje pri Sv. Frančišku dne 6. januarja, na katerem je zastopnik poštne ravnateljstva sam povdarjal, odkod je izšla inicijativa. Hvaležni smo g. poštneemu ravnatelju dr. Debelaku, kateri je pospeševal prizadevanja poslancu in ga prosimo, da i v bodoče vse ukrene, da bo naš lep, prometni in za državo zelo dobičkasosen okraj imel one poštne zveze, katere nujno potrebuje.

Šentjurski Drofennig za Pribičevičevo orjunsko nasilje. Iz St. Jurija ob južni žel. poročajo: Tukaj homo ustanovili novo visoko šolo za lažnjivce in ljudske izkoriščevalce. Ravnatelj in profesor obenem na tej šoli bo Drofennig. Pomožni profesor pa Blaž Urlep iz Lokarij. — V soboto dne 7. junija, ob 6. uri zvečer je škvalca tržka požarna bramba v gostilno g. Adama Kincl svoj občni zbor. Predno pa je bil občni zbor formalno zaključen, je zloglasni Drofennig, vodja štajerske Samostojne kmetijske stranke, spremenil ta občni zbor v Pribičevič-orjunski shod. Mož je začel po svoji stari navadi vpiti in svoje otrobe vezati ter se celo tako daleč spozabil, da je povedal resnico svojega pravega mišljenja. Napadel je SLS, da je postavila na tržko kandidatno listo za občinske volitve večinoma kmete. Vpil je: Mi tržani smo gospodje sami za sebe, klerikalci nas pa hočejo s kmeti družiti. Mi gospodje kakor smo, nikdar ne smemo dopustiti, da bi kmetje gospodarili v trgu in nam komandirali itd. Pozval je celo vse priseljene frakarje, ki tukaj živijo na račun našega kmetijskega ljudstva, naj se takoj ustanovi močna orjuna, ki naj s silo prepreči kmetstvo oblast v trgu. G. Drofennig, ali ste pozabili, kako vi navadno govorite na shodih Samostojne kmetijske stranke, kadar imate par še vedno zaslepljenih kmetov pred seboj? Ne veste več, kako se na takih shodih radi trkate na prsi in vpijete, da ste kmet in da vaše srce bije samo za koristi kmetijskega ljudstva. Gotovo se vam je ponesrečilo, da ste enkrat resnico povedali, da je vaše srce v resnici polno mržnje in sovraštva do kmetijskega ljudstva, da iščete pri kmetih le svoje časti in osebnih koristi, ker česar polno je srce, to jezik rad pove. Kakšne poslušalce imate, tako pa govorite; in recite sedaj, če niste prvovrsten lažnjivec, brezznačajnej in izkoriščevalec nevednega ljudstva! Fej! Poročilo tistega, ki je bil navzoč. — Drofennig so pa skušali še nekateri drugi pomagati. Najbolj se je pa hotel prikupiti tem backom, priveskom najbolj korumpirane človeške družbe Pašič-Pribičevičeve kompanije tukajšnji g. Čretnik, podžupan, da bi namreč lažje zlezal na županski stolec in jim je natrosil iz svoje prazne domišljave buče par najbolj protiverskih in brezbožnih fraz. Čretnikov govor in še ostalih prijateljev homo pa priobčili v prihodnji številki. Pika! Tako ne bo šlo!

»Najboljši« svetovalec za laški okraj. Kmetje laškega okraja, sedaj pa vemo, kdo je naš najboljši prijatelj in svetovalec. »Domovina« št. 23 objavlja dopis iz Laškega, v katerem se pere dr. Roš zaradi dejstev, navedenih v »Gospodarju.« »Domovina« priznava sama, da je bil dopis v »Gospodarju« resničen, čeprav še nekaj zamolči, nazadnje pa pravi dopisnik »Domovine« o dr. Rošu, o katerem

JETIKA. Zbravnik na pijuno... ni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v knjižnici Marija Pomagaj. Niti to njegovo tri knjige s julijem.

vse to ni za nas kmete, po mislih dopisnika »Domovine« nič, to nas ne bo rešilo, ampak mi kmetje moramo hoditi po nasvete k dr. Rošu, ki je naš najboljši prijatelj; kdor tega ne verjame; naj bere »Domovino«, katero nam zastonj pošiljajo in zagotovljen nam bo naš obstanek. Mesto da bi gojili našo živinorejo, bomo rajši čitali »Domovino.« Živeli novodobni, kmetijski prijatelji!

Ta zna računati. Od Marije Gradec pri Laškem poročajo: Nosilec kandidatne liste Gospodarske stranke je predložil županstvu račun, glaseč se na 200 dinarjev, za neko vožnjo, med tem ko pa ti preklicani klerikalci računijo za isto vožnjo samo 75 dinarjev. Gotovo se je učil računanja pri dr. Rošu.

Odgovor dopisniku »Domovine.« Iz Laškega poročajo: Znano vam je, g. urednik, da je predzadnji »Gospodar« prinesel dopis, kjer je omenil napredek živinoreje v tem okraju, ki se je pokazal ob priliki licencovanja bikov in je bila občina Marija Gradec po svojih bikorejcih najštevilnejše zastopana. To je pa dopisnik v zadnji »Domovini« pod naslovom »Laško« in s podpisom »Star Laščan«, takoj izbral s čisto demokratsko ukusnimi izrazi. Da si pa ta stari Laščan ne bo mislil, zdaj sem jim pa zavezal usta, mu danes na uho povemo to-le: V občini Marija Gradec je mnogo bikorejcev, ki so bili z državnim denarjem obdarovani; v Laškem pa je med demokratskimi, ponočnimi krokarji več govede, ki se je že sama obdarovala. Drugo obdarovanje pa pride dne 21. junija, ko bodo razni napredni ateki iz občinsko-odborniških stolčkov frčali kakor so dolgi in široki. Da se bo pa drugo odlikovanje čim popolnejše izvršilo, bodo vsi dobro misleči Laščani volili — SLS.

Kako je z občinskimi volitvami pri Sv. Lenartu nad Laškimi? Kakor povsod v laškem okraju, tako se bodo tudi pri nas vršile dne 21. junija občinske volitve. V tem volilnem boju nastopijo pri nas dve stranki: naša krščanska SLS in KZ. Značilno je to, da bodo nasprotne stranko pri nas z glasovi dejansko podpirali demokrati in socijaldemokrati. Celu učitelj Zidar, izrazit orjunaš, je v potu svojega obraza pomagal sestavljati njihovo kandidatno listo, katera je bila zelo hudega poroda. Da ni manjkalo vina pri tem poslu, je umevno. Trda jim je šla, to s vidi iz tega, da so mogli vzeti kar tri kandidate iz ene hiše. Naše ljudstvo pa ve, da tam, kjer je orjuna, ni mesta za nas, to nam spričujejo žalostni dogodki v Trbovljah. Zato se bomo pa vsi udeležili ta dan volitev in oddali glas SLS, ki bo imela volilno škrinjico na prvem mestu.

Za dr. Verstovškov spomenik so darovali: Vračko Evald, župnik v St. Ilju 100 D; profesor Zidanšek v Mariboru 100 D; fin. ravnatelj dr. Povalej 100 D; rav. kmet. šole Andrej Žmavec 100 D; Ljubša Matija, kurat 100 D; ravnateljica ga. Antonija Stupca 10 D; dr. Ant. Jerovšek 500 D.

Pozor zavarovanci Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani! S 1. julijem t. l. bo Vzajemna zavarovalnica vpeljala vplačilo zapadle zavarovalnine pri poverjenikih, oziroma zastopnikih. Vsak zavarovanec bo od krajevnega poverjenika obveščen, kedaj ima zavarovalnino pri njemu vplačati. Ko zavarovanec zavarovalnino poverjeniku plača, izroči mu isto potrdilo, da je zavarovalnino prejel. Sedanje direktno vplačevanje zavarovalnine po pošti bo tedaj s 1. julijem prenehalo. Ako slučajno ne dobi zavarovanec pravočasno obvestilo od poverjenika, naj se vseeno k njemu potruzi. 773 2—1

Popravek. Redni občni zbor Gospodarske zadruge je v nedeljo, dne 15. t. m. ne pa 25., ker na 25. junij vobče ne pade nedelja. Naj se blagovoli ta tiskovni pogrešek upoštevati.

Knjiga »V. katoliški shod« v Ljubljani 1923 je izšla! Obsega 386 strani s 25 ilustracijami. V sešito broširanem formatu stane 60 dinarjev, po pošti 63 dinarjev, v krásni izvorni vezavi, ki se bo dobiča od 13. junija dalje, 80 dinarjev, po pošti 83 dinarjev.

Ljudska púsojilnica v Celju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, poprej pri »Belem volu«, se je preselila v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4, poleg davkarije, pritično. 749 3—1

Sv. Peter v Gor. Radgoni. Na pogrebu Franca Merčnik, župana v Ivanjševcih, dne 12. maja se je nabralo za kn. šk. dij. semenišče v Mariboru 66 din.

To je ura za vse življenje!

Gospodarstvo.

Uvoz vina v Nemško Avstrijo je znašal meseca marca t. l. v meterskih stotih: iz Francije 162, Grške 4012, Italije 10.636, Portugalske 20, Svice 9, Jugoslavije 663, Španije 543, Čehoslovaške 74, Madžarske 19.749. Vidimo torej, da je Madžarska uvozila tridesetkrat, Italija pa 10krat več vina nego mi. Kje tiči vzrok? Meseca aprila se je uvozilo iz: Francije 76, Grške 429, Italije 11.876, Rumunije 111, Jugoslavije 788, Španije 1278, Madžarske 11.222 meterskih stotov.

Poljedelski minister Buhninger v Nemški Avstriji je obdržal spornost, debata k nračunu med drugim tudi iznositi!

ki se bo tudi oziral na opravičene želje producentov. Isto tako se bo kletno nadzorstvo kolikor mogoče intenzivno izvajalo. Tudi pri nas to ne bi škodovalo.

Italijanski vinski eksporterji so prosili generalnega komisarja italijanskih železnic g. Torre, da bi se jim znižala tarifa za 50% za ono vino, ki prihaja v poštev za izvoz. Upajo na ugodno rešitev svoje prošnje, ker forsira laška vlada izvoz vina.

Francija je leta 1923 izvozila 1.500.927 hl vina v vrednosti 606.900.000 frankov. Od te množine se je izvozilo: v sodih 1.273.051 hl, v steklenicah 85.019 hl, šampanjca 143.247 hl, vinskih likerjev 101.610 hl.

Čebelarstva podružnica pri Sv. Trojici v Slov. gor. priredi dne 22. junija po večernih podučno predavanje v samostanski dvorani, združeno z razkazovanjem pri samostanskem čebelnjaku. Udi in neudi vabljene. Predava gospod Juranič.

Izvoz živine in mesa v Avstrijo in Češko je zopet postal prav živahen. Nizozemska, ki je zalagala Prago z mesom in živino, je okužena po neki novi nevarni kužni bolezni. Govedo, ki oboli za to boleznijo, pogine v treh dneh. Kuga se silno širi. Tudi Madžarska je okužena. Posebno svinje in ovce cepajo, kakor se baje nikdar poprej. Vsled tega so avstrijski in češki trgi navezani na naš izvoz. Da je postal zadnji čas izvoz živahen, kaže že to, da n. pr. v mariborski klavnici koljejo za izvoz skoro noč in dan. Na mariborskem sejmu v torek, dne 10. junija, so kupci pokupili do malega vse vole.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 15 konj, 11 bikov, 134 volov, 388 krav, 9 telet in 1 oven, skupaj 558 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 13.50 do 13.75 D, poldebili voli 13 do 13.25, plemenski voli 12 do 12.50, biki za klanje 10 do 10.50, klavne krave debele 10.75 do 11.25, plemenske krave 8.50 do 9, krave za klobasarje 6.25 do 7.75, molzne krave 7.75 do 8, breje krave 7.75 do 8, mlada živina 6.50 do 12.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 6. junija se je pripeljalo 308 svinj, 3 koze in 2 ovi, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 150—250 D, 7—9 tednov stari 275—350, 3—4 mesece stari 650—750, 5—7 mesecev 875—950, 8—10 mesecev stari 1125—1200, 1 leto stari 1600—1850, 1 kg žive teže 16.25—17.50, 1 kg mrtve teže 20—23.75, ovce komad 200—225, koze 225—300.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 25 do 27 D, II. vrste 22 do 24, Meso od bikov, krav, telic 19 do 21. Telečje meso I. vrste 25 do 28, II. vrste 19 do 24. Svinjskomeso vrste 22.50 do 35.

Tržne cene v Mariboru junija mesca. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 25—27 D, II. 22—24, III. 19—21. Teletina I. je po 25—28, II. 19—24. Svinjsko meso je po 22.50—35. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa 14—17. Kože: 1 komad konjske kože 150—225, 1 kg goveje kože 15—20, 1 kg telečje kože 30—32.50, 1 kg svinjske kože 12.50, 1 kg gornjega usnja 110—140, 1 kg podplatov 90—120. Perutnina: 1 kom. piščanec majhen 15, večji 30, kokoš 37.50—50, raca 40, gos 100, puran 120, domači zajec 15—50. Črešnje so po 15—18 din. Žito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3.50, ječmena 3, ovs 2—2.75, koruze 3, prosa 3.50, ajde 3—4, fižola 5—7, leče 14. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 5.75—6, št. 1 5.50 do 5.75, št. 5 5, št. 6 4.50, št. 7 4, prosene kaše 7, ješprenja 6.50, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50—3.75, koruznega zdroba 4.50—6, pšeničnega zdroba 7, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, kaše 6. Krma: 1 met. stot sena 55—62.50, ovsene slame 40—50. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175, trboveljskega premoga 42—45, velenjskega 27—30, oglja 150—200. Zelenjave: 1 kg salate zgodnje 1 kupček 1, 1 komad glavnote 1—2.

Gosenice objedle slavonske slivnjake. Če se voziš z železnico od Siska proti Brodu ob Savi, vidiš, da je sadno drevje na levo in desno po ravnini in hrihah golo kot v zimi. Posebno češplje so čisto gole. Na vejevju pa opaziš cele gnezde gosenic. Meseca maja so se vsedle gosenice na drevju in so ga čisto obzrle. Zalibog je tamkajšnje hrvatsko ljudstvo tako leno, da se prav nič ni pobrigalo, da bi uničevalo goseničjo zalego. Lansko leto

so gosenice obzrle le male dele krajev v Slavoniji in Hrvatski. A letos so se tako razširile, da so uničile približno polovico sadnega drevja Slavonije. Gosenice treba sproti zatirati, da se ne morejo razmnožiti.

Nova bolezen na rži. Zimska rž je letos dobro kazala. A po zadnjem deževju se je pojavila na klasovju neka bolezen, ki ugonablja klasovje. Od spodaj gor začne klas rumeneti in se drobiti. Malo njiv je od te bolezni neokuženih. Dobro bi bilo, da bi kak strokovnjak opisal to novo bolezen in navedel sredstva v borbi proti njej.

Kaj je storiti, ako toča pobije hmelj? Došlo mi je pismo iz Dravske doline, v katerem mi javlja hmeljar, da mu je dne 2. t. m. toča skoro uničila vso hmeljišče. Prosi me, naj mu svetujem, kaj mu je storiti. Odgovoril sem mu takole: Ne obupavajte! Juhe ne jemo tako vroče, kakor se skuha! — Hmelj je »kopriva, ki le malo kdaj »pozebe«. Svetujem vam: 1. da pomagata hmelju takoj ali s čilskim solitrom, ali z žveplenokislom amoniakom, ali z apnovim dušikom in sicer vsaki rastlini po 5—10 dkg. 2. da rahljate zemljo, obsipavate rastlino prav visoko in prav pridno in skrbno uničujete plevel, 3. da prav skrbno negujete in k drogu privezujete najvišji in najkrepkejši poganek, katerega bo okleščen hmelj na novo pogajal; spodnji poganjki se naj na primernem mestu prikrajšajo v korist najkrepkejšemu. 4. Sreča v nesreči je, da sedaj še hmelj ni doraščen in ima še toliko moči, da bo svoje rast nadaljeval in tudi nekaj malega obrodil.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 82—83 din., francoski frank stane 4.27 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 11 para, za 100 čehoslovaških kron 245 din., za 100 italijanskih lir 365 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.95 centimov.

Dopisi.

Braslovce. Na binkoštno nedeljo zjutraj sta na krasno uspelem shodu govorila o političnem položaju in o pomenu predstoječih občinskih volitev gg. nar. poslanec Davorin Krajnc in dr. Anton Ogrizek. Zbrani volilci so ponovno dali duška svoji jezi nad komitiskim početjem slovenskih orjunciev v Trbovljah in zahtevali od oblasti najstrožje postopanje proti izzivajem in morilcem, ki se zbirajo v orjuni, v nasprotnem slučaju bo naše ljudstvo s temi zelenimi pobliči, ki jih država oborožuje na ljudske stroške, samo obračunalo, kakor se spodobi. Vsi poštene volilci bodo tu prihodnji torek odali svoje glasove za kandidate Slovenske kmetijske zveze.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšaje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnatih ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstot. doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elsa-trg št. 341, Hrvatsko.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

Slavno p. n. občinstvo se opozarja, da upravnštvo odgovarja v glasnikih zadevah samo takrat, ako je priložena poštnina za odgovor. Vsa pisma brez poštnine gredo v koš brez odgovora.

MALA OZNANILA.

Odda se s 1. julijem močan zdrav fant, 13 let star, boljši hiši za pastirja. Naslov v upravnštvo Slov. Gospodarja. 734

Sprejme se takoj mlad ekonom (absolvent vinarke ali kmetijske šole), kateri je zmožen nadzorovati večje posestvo z vinogradi in veliko kletjo. Le poštene in strokovno naobraženi mladeniči naj pošljejo ponudbe na upravo tega lista pod »Mlad ekonom«. 753

Pridno dekle sprejme Davorin Tombah, trgovec, Sv. Vid pri Ptuj. 732

Marljiva, poštna sobarica (tudi novinka) se sprejme za večje gospodarstvo v Ptuj. Ponudbe na upravo tega lista pod »768«. 768

Sodarski pomočnik se sprejme takoj pri Josipu Ramšak, Ruše. 772 2—1

Službo organista išče upokojeva samski učitelj, ki je navdušen za lepo cecilijansko petje v cerkvi. Ne zahteva nobene plače razven prostega starovanja. Blagovoljne ponudbe prositi na naslov: Cecilijanec, v Sl. Bistrici. Poštnoležeče. 770 2—1

Kovaškega učenca sprejme Iv. Steblovnik, kovač, Rečica ob Paki. 744

Prodaj posestvo, 3 orale zemlje, travnik in njive ter hiša. M. Korošec, Krajca Petra cesta 116, Studenci pri Mariboru. 739

Proda se v Okiču tik hrvatske meje v župniji Sv. Barbara v Halozah lepo posestvo obsegajoče 28 oralov in sicer 10 oralov vinograda, ostalo gozdi in pašniki, 2 viničariji, 1 gospodarska hiša. Posestvo se lahko parcelira na 3 dele. Cena mu je poldrugi milijon kron. Istotako se proda v Ptuj enonadstropna hiša s 5 sobami, 2 kuhinjama, krasna klet, lep vrt. Cena hiši je en milijon kron. Za obojno posestvo je vprašati pri g. Ivanu Kräber, Ptuj, ulica Vseh svetnikov 13. 743 3 1

Prodaj posestvo, 26 oralov, prvovrstna zemlja, v ravnini, 20 minut od železniške postaje, tik farne cerkve sredi vasi. Ivan Kleva, Ziče 60, p. Loče pri Poljčanah. 728 2—1

Proti dobri najemnici vzamem lepo srednje posestvo v zakup, z vsemi pritlikinami za več let v prometnem kraju na Štajerskem, blizu železnice, sposobno za večjo drevnico: Prednost imajo kraji, kjer se v bližini dosedaj iste niso ustanovljene. Cenjene ponudbe se naj pošljejo na Ivan Gradišnik, St. Janž—Velenje, z navedbo površine obdelane zemlje. 710 3—1

Proda se po ceni lepo, prav dobro ohranjeno posestvo z vinogradom v bližini Maribora. Vpraša se v gostilni Scherag, Kamaica pri Mariboru. 761

Proda se posestvo v Sp. Voličini čez 6 oralov. Lešnik Janez. 758

Proda se posestvo, 7 oralov, obstoječe iz njiv, pašnika in gozda, na lepi solčni legi. 30 minut od zdravilišča Rogaska Slatina. Naslov v upravnštvo. 759 2—1

Proda se v Studencih pri Mariboru gozd v obsegu 3 oralov. Naslov v upravnštvo. 691 3—1

„Satan“ najnovejši aparat za kletanje in brušenje kos naročite takoj pri Ivanu Savnik, Kranj. Cena 1 komad 60 — D. Trgovci znaten popust. 747

Prodajo se nove žrnjle, še nerabljene, prav poceni. Oglejte se lahko pri D. Čokl, Sv. Jernej pri Ločah. 752

Brusimo v Celju britve, skarje, nože itd. Nova elektr. brusarna v brivnici Koštomaj, Prešernova ulica 19. 751 5—1

Mlatilni stroj na gepelj v dobrem stanju, se proda. Jarenjski dol št. 39, Jarenina. 763

Suhe gobe, jajca, maslo, kupuje vedno po najvišji dnevni ceni Franc S. nčar, trgovina mešanega blaga, Mala Nedelja in Ljutomer. 765

Kolesarji pozor! Plašče od 65 D in zračne cevi od 19 D naprej kupite v veliki izbiri v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 766

Novodošlo manufakturno blago velika izbira perila, gumijevih dežnih plaščev, čevljev. Vedno sveže špecijsko blago. Zaloga radenske slatine. Oglejte si zalogo vseh potrebnih in se prepričajte o izredno ugodnih, najnižjih cenah v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 767

Vabilo na redni občni zbor »Prve trsničarske zadruge v Sloveniji« pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. r. z. z. o. z., ki se vrši dne 19. junija 1924 ob pol 8. uri v gostilni Karčič v Juršincih Dnevni red: 1. Odobritev računov. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Slučajnosti. — Ako se ob določeni uri ne udeležijo zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. — Janez Segula, načelnik. 771

Posojilnica v Slatini pri Sv. Križu vabi s tem vse člane na redni letni občni zbor v nedeljo, dne 22. junija 1924 ob 3. uri pop. v Društvenem domu. Spored: 1. Poročilo načelstva in pregledovalca računov. 2. Odobritev rač. zaključka 1923 in razdelitev čistega dobička. 3. Poročilo o reviziji. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev načelstva, pregledovalca in nju namestnika. 6. Slučajnosti. — Ako ob tej uri ne bo zadosti članov, se vrši pol ure pozneje občni zbor ob vsaki udeležbi. 760

Vabilo na redni občni zbor Kmetijske zadruge v Račjem r. z. z. o. z., ki se vrši v nedeljo dne 22. junija 1924 ob 3. uri pop. v združnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Citanje reviz. poročila. 5. Slučajnosti. Odbor. 764

Občni zbor Kozjaške posojilnice Sv. Križ nad Mariborom se vrši v nedeljo, 22. junija 1924. Spored: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka 1923. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. 769

KNJIGA

E 157/24-8

„V. KATOLIŠKI SHOD“

V LJUBLJANI 1923

je izšla! Obsega 386 strani s 25 ilustracijami. V sešito broširanem formatu stane 60 dinarjev, po pošti 63 dinarjev, v krasni izvorni vezavi, ki se bo dobila od 13. junija dalje, 80 dinarjev, po pošti 83 dinarjev.

Pozor, kmetje!

Tovarna strojev, livarna železa in kovin
Franjo Farič, Maribor,

Vam nudi sledeče stroje lastnega izdelka:

Pooblaščen prodajalec sroč državn

Dražbeni oklic.

Dne 12. julija 1924, predpoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10. dražba nepremičnin, zemljiščna knjiga Spod. Žerjavci, vl. št. 36, cenilna vrednost: 16.264 D 50 p, vrednost pritlikline: 185.— D, najmanjši ponudek: 10.966 D 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v šodo zdražiteja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slov. gor.,
dne 4. junija 1924. 757 3—1

Dieselov motor

Obroč, dobro ohranjene

razredne letorije.

Redka prilika! Proda se skoraj nov šivalni stroj znamka Gritzner za modno in čevljarško obrt po zelo ugodni ceni. Vpraša se pri Josipu Došler, kovač, Podplat. 603 5-1

Okenski okvirji z oknicami, dobro ohranjeni, se poceni prodajo v mlekarni Bernhard, Aleksandrova c. 51, Maribor. 719

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15. 715

Tri nova vretena in žmeke proda Jakob Janisse, Z. Karce 47, p. Sv. Barbara pri Mariboru. 730

Smrekove in hojeve hlode vsako količino kupi stavbenik Ubald Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. Tam se prevzame tudi vsaka množina lesa za rezanje (žaganje). 553 10-1

Vinogradniki pozor! Na suhe cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pisмено pri Francu Sladnjak, trtničar, pošta Juršinci pri Ptujju. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odveger se naj priloži znamka. 1263

Vsakovrsten

rezan les

kakor deske, plošne, late, štafelne, krajnike, nadalje cement in apno kupite najceneje pri

Josipu Lah

v Oslušovcih pri Vel. Nedelji. 615 5-1

: Menjalnica žita.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem s 1. majnikom t. l. v Pesniškem dvoru, Sv. Marjeta ob Pesni, v gostilni Ferk otvoril

menjalnico in nakup

vsakovrstnega žita. Jamčim za točno in pošteno postrežbo ter se najtoplejše priporočam.

Ludovik Čilenšek.

736 3-1

: Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago, kakor: kretone, druke, tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, svilene rute ter vse druge potrebščine pri tvrdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenija

Prva livarna zvonov v Mariboru.

ki je v popolnem obratu.

INZ. I. & H. BÜHL MARIBOR
Motherjeva ulica 15.

Ustanovljeno od Joh. Denzel okoli leta 1800.

Najboljši material.

Najnižje cene!

Dosedaj po vojni nad 100.000 kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite novo tovarno v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in prepričate se o kakovosti naših izdelkov!

Imaš li solnčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

UPORABLJAJ ELZA OBRAZNO POMADO!

Ali so ti roke in obraz očistljivi v zimi in vetru?

UPORABLJAJ ELZA LILJNO-MLEČNO MILO!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

UPORABLJAJ ELZA LILJNO-MLEČNO MILO!

Ali se tožiš na izpadanju las, prhuta in osivelost?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LASI!

Ali želiš bujne, mehke in lepe lase?

UPORABLJAJ ELZA POMADO ZA RAST LASI!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti kakor vsi:

TO JE ONO PRAVO!

Išči v vseh poslovnica h samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročiš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštnino, če denar naprej ali po povzetju:

- 2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 din.
- 2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 d.
- 4 velike kose Elza liljnega mlečnega mila 40 dinarjev.

Različno: Liljno mleko 10 dinarjev; brkomaz 4 dinarje; najfinejši Hega-puder dr. Klugerja v velikih originalnih škatljah 25 dinarjev; najfinejši zobni prašek Hega v patent-dozah 15 dinarjev; puder za dame v vrečkah 4 dinarje; zobni prašek v škatljah 4 dinarje, v vrečkah po 3 dinarje; sachet (dišava) za perilo 4 dinarje; šampon za lase 2.50 dinarje; rumenilo za obraz 12 pišmov 20 din.; najfinejše parfeme od 20 dinarjev dalje; cvet za lase 25 dinarjev; Elza-katranovo milo 6 dinarjev. Za različne predmete se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa še 10% doplatka. Naročilna pisma adresirati: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA Donja, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Poljedelci!

Vinogradniki!

Galico 98-99 odstot.,
žveplo, salojidin, rafijo,
cement la portland,
kaljevo sol 40-42 odst., rud. superfostat 16-18 odst., apneni dušik,
mlatilnice, geplje, čistilnike,
kose, srpe, kamna in drugo

kupite samo pri

Kmetijski zadrugi v Ptujju.

ŠKERBEC & GASPARI

preje Ig. Tischler

Maribor, Aleksandrova cesta 19

priporoča prvovrstno banaško moko po najnižjih dnevnik cenah, kakor tudi kavo, sladkor, riž itd.

Molitveniki za birmo

od najpriprostejše do najfinejše vezave se dobivajo v knjigami in trgovini s papirjem na debelo in na drobna

Goričar & Leskovšek, Celje

Trgovcem in preprodajalcem znaten popust. — Zahte vajte zbirke 20 do 30 knjig za poskušnjo proti povzetju.

Sam je bil, kakor navadno, če je šel h koči. Ni bila v dobrem spominu pri Kršakovem rodu, niso še pozabili na grmečo palico in na nesrečno usodo tistih, ki so se ji preveč približali. Claytonova kočja je bila pri

ZVONOLIVARNA
"ZVONOGLAS"
TOMANOVA ULICA MARIBOR TELEFON ST. 74
HITRA POSTREŽBA,
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI:
ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR.

OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI -
HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

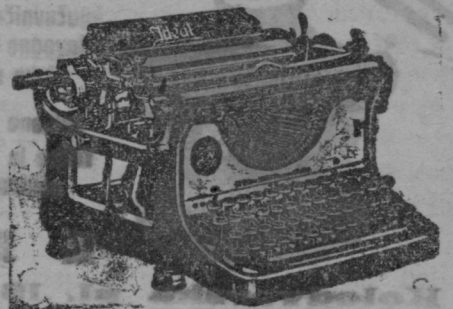
Kaznovano obrekovanje.

»Opeke iz Račja nikar!
Ta dela ti škodo in kvar.«
Tako Jernej Vidu je čenčal. —
A Vid — kakor volk je zarenčal, lažnjivcu klofuto je prismolil, z besedo tako je zasolil:
»Opeke jaz kupil sem mnogo, preskusil je celo zalogo.
Opeka iz Račja edina po ceni je, dobra in fina.«

704

THE REX CO.

Gradišče 100. LJUBLJANA Gradišče 100.
Telefon št. 268 int. — Ustanovljeno 1908.

Specijalna trgovina

prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin.

Pisalni stroji na obroke!

Pepček in Tinček.

Pepček in Tinček iz šole gresta, ter si med potoma nekaj povesta, Pepček Tinetu veselo novico pove, da šel z mamo v trgovino k „Drofeniku v Celje“ je.

Po kaj? ga vpraša Tine uljudno, po obleko za birmo, dokler ni še zamudno, ker le tam se da tako poceni kupiti,

Veliko bolj ga je zanimalo pohištvo in druge reči, ki jih je videl po stenah in po mizi. Vse si je podrobno ogledal, vse je otipal, orožje, knjige, papirje, obleko, kar je še ni uničil zob časa in vlažni zrak morskoga obrežja.

Najcenejši nakup

vsakovrstnega manufakturnega in špecerijskega blaga itd. — Naznanim tudi, da bo dem prve dni po binkoštnih praznikih dobil en vagon kot zadnjič naj boljšega živega apna, po zelo nizki ceni, kdor si še ni pri meni v trgovini ga naročil, naj to sigurno stori do binkoštnih raznikov. Ko pride vagon, se bode pri vseh cerkah (bližnjih cerkvah Velenja) naznanilo.

Nadalje kupujem še po najvišji ceni: jajca, fižol iz-

In mislil je in koval načrte. Um se mu je bistri, obzorje se mu je širilo in naglo se je bližal trenutku, ko se mu je zasvetilo jasno spoznanje njegovega pravega, človeškega dostojanstva.

Moč-
no, lepo in poceni
sukno

in kamgarn, hlačevino, cefir, tiskanino (druk) platno, volneno blago in vso manufakturno robo kupite edino v veletgovini R. Stermecki, Celje. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča. Zaloga veličanska. Trgovci engros cene. Cenik zastoj.

„SALONIT“

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izborna kakovost. »Salonit« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. Proračune, cenike, kataloge in navodila pošilja brezplačno:

„SPLIT“

d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Zastopniki se sprejmejo. 750

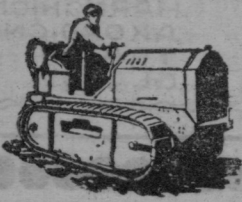
Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Vlačilec goseničar 25 in 50 HP

(Tracteur en chenilles, Raupenschlepper)

za poljedelstvo in gospodarstvo, deluje zanesljivo in štedljivo, orje, vlačí in žene tudi na mehkih in na najbolj strmih tleh, ne stiska tal. Obratuje se z bencinom, petrolejem ali sirovim oljem.

Otto Kurth & Tedesto, Wien VII.

Doblergasse 1-33 b, telefon 38. 6. 42. 648

**Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!**

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDECE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku sreč, 35, 56, 47 D.

Rajski glasovi, 58, 69 D.

Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.

Pobožni kristjan, 15 D.

Ceščena Marija, 47, 52 D.

Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.

Vence pobožnih molitev, 40 D.

Vence pobožnih pesem, 18 D.

Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku sreč Pesmarica (zl. obr.), 15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II. del, 52 D.

Družba vednega češčenja. Dvo molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice sre, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24 D, (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 52 in 41 D.

Priprava na smrt, 22 D.

„JUGOMETALJA“ Ljubljana

izdeluje vse vrste bakernih kotlov nadalje vseh vrst kleparska, ključavničarska in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene. Točne in solidne postrežbe.

Kolodvorska ul. 18-20.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

(poprej pri Belem volu)

se je preselila 1. junija 1924

v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4

pritično

poleg davkarije. Pri Ljudski posojilnici je najvarnejše naložen denar in se obrestuje najugodneje. 748 13-1

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Zadružna gospodarska banka

abecede je pojasnjevala slika, slika pa je predstavljala poleg tiskano besedo, ki se je začela z dotično črko.

Take abecednike dajejo pri nas otrokom že v zgodnji mladosti v roke, igraje se iz njih naučijo črk in branja.

Mladega brihtnega Claytona so slike seve silno zanimale, posebno ker je našel v njih vse polno obrazov, ki so bili podobni njegovemu. Goli so bili, oči so imeli kakršne je on imel in, glej, tudi prav tak majhen, sestradan nosek.

ni, se ni kedar tako dobro zabaval. Ves se je zamislil v lepe slike in niti opazil ni, da se je zmracilo. Šele ko ni videl več podob, je dvignil glavo.

Hranil je knjigo na polico in se je obrnil k vratom. Na tleh je ležal lovski nož Claytonov.

Pobral ga je in vzel seboj. Pokazal ga bo tovarišem, si je mislil.

Vrata je skrbno zaklenil za seboj. Ni hotel, da bi kdo drug prišel v kočjo in morebiti celo uničil zaklade, ki jih je skrivala.

življajev. Umaknil bi se bil sicer strašnemu nasprotniku, če bi se mu nudila prilika, pa ne iz strahu, le zato ker se je zavedal, da mu ni kos.

Ker pa bi bil beg brezuspešen, se je pogumno in mirno postavil v bran, nobena mišica mu ni zatrepotala, niti trenil ni.

Stisnil je pesti in se zagnal Bolganiju v trebuh, ko je z grozečim rjoventjem skočil nadenj.

(Dalje prihodnjič.)